

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

de offentlige Eksamener

i

Odense Katedralskole

i Juni og Juli 1910.

**Statens pædagogiske Studiesamling
København V.**

Indbydelsesskrift

til

Afgangseksamen og Hovedeksamen

ved

Odense Katedralskole

i Aaret 1910.

Odense.

Fyens Stiftsbogtrykkeri (Dreyer).

1910.

Indhold:

1. Pontus Wikner. Af Overlærer Teisen.
2. Skoleefterretninger. Ved Rektor Giersing.

PONTUS WIKNER

1837—1888

ET KARAKTERBILLEDE
FRA DET NITTENDE AARHUNDREDE

AF

N. TEISEN

ODENSE
FYENS STIFTSBOGTRYKKERI (DREYER)
1910

(Denne Skildring har i Hovedtræk været trykt i Tidsskriftet „Vor Ungdom“ for en Snes Aar siden. Den fremtræder her i revideret og en Del ændret Skikkelse).

De, som kender „Adam Homo“, vil maaske erindre, at Digteren begynder sin femte Sang med at opkaste det Spørgsmaal: „Hvad Nød er størst?“ — Og han skønner nok, at hvis Folk skulde svare ham, vilde Svaret møde ham i et stridigt Kor: Ved alt at kedes! Nej, at staa til Nar! Nej, naar for Kærlighed man møder Kulde! Nej, naar ens Hustru bliver lagt i Mulde! Nej, naar man end i Live hende har! Nej, Sorg af Børn! Nej, Sorg af gamle Synder! Nej, Nærings-sorg, naar den til Gavns begynder! — Godt, at Digteren selv diktatorisk kan afgøre Striden, idet han fælder den Kendelse, at den største Nød

„er, naar det Nat for Sjælens Øje bliver,
naar den et Forsyn paa sin Vej opgiver.“

De følgende Blade skal berette om en Mand, der oplevede en saadan Nat i sin Ungdom, ikke just i de første Ungdoms-aar, da Sjælen endnu ofte famlende søger efter Lys og Vej, men da han allerede var en ung Mand, vel forfaren i Lærdom og skolet i Tænkning langt ud over det Maal, der bliver de fleste til Del. Da faldt det i hans Lod at gennemkæmpe den Sjælens Nat, som Paludan-Müller har skildret i ovenstaaende Linjer, og da han, efter at have lidt meget, havde kæmpet sig igennem til en fast Tro og Overbevisning, som holdt over for al Kritik, ikke mindst hans egen, og al Livets Møje og Bitterhed, hvoraf han fik sin rigelige Part, da faldt det ofte i hans Lod at være noget for andre, som var stedt i samme eller lignende Nød som den, han kendte, fornemmelig

blandt de unge. Rigt udrustet, som han var af Naturen, haade paa Refleksionsevne, Fantasi og Følelse, var han som skabt til at blive en Vejleder for Ungdommen, og han blev det, som ikke mange naar det. Rigt begavet som Tænkere nærredes der de største Forventninger til ham i hans Ungdom fra mest kompetent Side. Naar det dog ikke naaedes for ham at indføje sit Navn i Rækken af de „store Tænkere“, saa er det dog muligt, at det, han naaede at præstere, dybere set, var at foretrække, og den Ting er vis: „Hans Navn er kendt og elsket over hele Sveriges Land.“

Carl Pontus Wikner blev født i Ryrs Sogn i Dalsland 19. Maj 1837. Hans Fader, Peter Wikner, en Husmandssøn fra Dalsland, der var „inspektor“ paa den lille Ejendom Kirkerud, havde antaget Familienavnet Wikner efter en lille Sø, kaldet Wik, i Hjemstavnen. Rigt begavet og dreven af Tørst efter Kundskab rømte han i sin Barndom til Skolen i Karlstad; men en Øjensygdom, som skyldtes et Ulykkestilfælde, tvang ham til at slaa ind paa en praktisk Virksomhed. Faderen havde, efter Wikners egne Ord, en meget streng Karakter, der kunde ytre sig som Haardhed, og Drengens tidligste Følelser over for ham var Frygt; først senere lærte han at elske ham. Wikners Moder tilhørte en værmelandsk Bondeslægt. Hun dannede ved sit kærlige, bløde og noget sværmeriske Gemyt et Modbillede til Faderen. I Sønnen synes Modsætningerne i Forældrenes Natur for en Del harmonisk forenede. Det gælder vel nok ikke den „forfærdelige Streng-
hed“, der som Barn fyldte ham med Angst, hver Gang han var i Faderens Nærhed, men nok den Humor og Sans for det komiske, som Faderen lykkeligvis ogsaa ejede. Hjemmets Kaar var smaa; en Tid var endog Fattigdom og Nød til Huse, og Wikners stedse skrøbelige Helbred skyldtes væsentlig, hvad han havde døjet af Nød i Hjemmet allerede i sin spæde Barndom.

Den lille Wikner viste sig tidlig som et Vidunderbarn. Tre og et halvt Aar gammel lærte han at læse ved at over-

være en ældre Broders Undervisning, syv Aar gammel kunde han sin Katekismus til Fuldkommenhed. Han begyndte nu at læse Tysk, senere Engelsk, Latin og endog lidt Græsk, altsammen næsten udelukkende paa egen Haand. Hans rige Fantasi, stærke Følsomhed og tidligt udviklede Refleksions-evne fremkaldte i hans tidlige Barndom en religiøs Grebethe, som allerede inden det tiende Aar kunde siges at beherske hele hans aandelige Liv. Kristendommens uendelige Krav paa en fuldkommen Renhed indstillede sig allerede, om end i barnlige Former, for den otte-ti-aarige Drengs Bevidsthed. „Man havde sagt mig, at der var en Verden, som ikke skulde forgaa. Det var Guds Rige, hvori kun de fromme og rene kunde komme ind. Det blev da min Beslutning, at jeg vilde blive from og ren, og at jeg vilde tjene Gud for engang at komme ind i hans Rige.“ Dette Ideal, som allerede legede for Drengens barnlige Fantasi, blev ham en Ledestjerne gennem Livet. Skjulte det sig en kort Tid for ham, eller forfærdedes han ved at mærke, at han ikke kunde hindre, at urene Tanker passerede gennem hans Sjæl, var det kun for bagefter at straale med fornyet Glans. Det slaar os i Møde overalt i Wikners Skrifter, det lyser ud af hans ædle, rene Træk. Han siger et Sted: „Intet i Verden er saa uundværligt som Føde og Klæder for at kunne leve, og et rensat (renat) Hjerte for at kunne dø vel. Alt andet kan vi lidt efter lidt vænne os fra. Jeg har erfaret, at det virkelig lader sig gøre. Til sidst behøver vi heller ikke Føde og Klæder; men da behøver vi saa meget mere et rentvættet Hjerte. O, om Du vidste, hvor jeg elsker Renhed, hvor min Sjæl tørster efter den. Rene Ansigtstræk, en ren Stemme, et rent Øje, en ren Følelse, en ren Tanke, en ren Vilje er for mig Aabenbareiser fra Himlen.“

„Bønder ere og Guds Folk,“ siger Petrus Palladius, „naar de have Troen paa Jesus Christus, og der sidder tidt paa en Bondekvindes Skød et dejligt lidet Drengbarn, som vokser op og kommer til Skole og kan siden hjælpe en hel Slægt

indtil niende Knæ med Guds salige Ord og andre gode Raad.“ Pontus Wikners gode Forældre har vel nok tænkt noget i den Retning, da de lod deres lille Vidundersøn, paa hvem Palladius's Lignelse, at Lærdommen gik i ham som smeltet Smør, ogsaa syntes at have fuld Anvendelse, komme til Göteborgs Latinskole, hvor han slog sig igennem ved lidt Hjælp fra Hjemmet og nogle Slægtninges og Venners Godhed. Allerede som Skoledreng gik han under Navne som „Filosofen“ og „Diogenes“, til Vidnesbyrd om, at Kammeraterne allerede til en vis Grad havde Øje for hans specielle Begavelse. Betegnende for Wikner er det, at han allerede i Göteborg fandt sit Hjertes udkaarede — dengang et Barn ligesom han — hvem han først omtrent en Snes Aar efter skulde hjemføre som sin Brud. I Skoletiden paavirkedes han religiøst i schar-tauansk (Henrik Sch. en alvorlig og nidkær svensk Præst), senere i „nyevangelisk“ Retning. Det var denne sidste Retnings stærke Fremhæven af Guds Kærlighed, som gjorde et Indtryk paa ham, der vedvarede for hele Livet.

Efter at have gennemgaaet Skolen med stor Udmærkelse tog Wikner 1856 Studentereksamen og kom vistnok allerede samme Aar som Student til Upsala. Det var ikke, som man kunde have ventet, Filosofien, som her straks lagde Beslag paa den unge Student, men overvejende Studiet af de gamle Sprog. Den boströmske Filosofi, som raadede ved Universitetet, forblev han uden nærmere Kendskab til, hvilket, siger han, dels kom af det slemme Rygte, den havde hos de retroende, dels beroede paa hans Studieplan. Aarene 1858—60 tilbragte han som Huslærer paa Landet, og den „Sjælens Ensomhed“, hvori han her følte sig hensat, gjorde hans Tanke mere indadvendt og forberedte ham, som han selv siger, for det filosofiske Studium. Han skildres dengang som en rigt begavet, intelligent ung Mand og samtidig som en elskværdig Deltager i Selskabslivets Adspredelser. Af sygelig Pietisme eller, hvad man i Sverige betegner ved Navnet „läseri“, var der ikke Spor; men der laa over hele hans Person et Træk

af Vemod, som af og til kunde slaa over i Tungsind. Som de faa Skrifter, der foruden Biblen i disse Ungdomsaar har indvirket bestemmende paa hans Liv, nævner han R. Nielsens paa Svensk oversatte Bog „Om personlighet“ („Om personlig Sandhed og sand Personlighed“, 1854), „Minnen“ af Ernst Kjellander, en tidlig bortgaaet svensk Tænker, og Victor Rydbergs „Den sista Athenaren“, som tilførte ham et forfriskende Pust fra „Antikens med Friheds- og Skønhedsfølelse mættede Livsluft.“ I Foraaret 1860 stiftede han første Gang Bekendtskab med Boströms Filosofi; hans Sjæl aabnede sig modtagelig for dens „høje Klarhed og Idealitet“, og han lærte efter eget Sigende at se Tingene sub æternitatis specie, fra Evighedens Synspunkt. Allerede i December 1862 aflagde han den filosofiske Kandidateksamen, og Maj 1863 vandt han med særlig Udmærkelse den filosofiske Doktorgrad ved sin Afhandling „Om enhet och mångfald“. Det var det evigt gamle og unge Grundproblem, han her behandlede, hvorledes Enheden kan være mangfoldig og Mangfoldigheden én, og næppe anede nogen, at der „under de tørre og abstrakte Formler“ skjulte sig et af Wikners dybeste religiøse Problemer, hvorledes Gud kan være alt, og der dog kan være Plads for selvstændige, menneskelige Personligheder, hvorledes Gud kan kræve alt af mig, hele min Sjæl, og hvorledes der dog kan være Plads til Kærlighed for min Ven — og i Wikners Hjerte var der Plads for dyb og næsten romantisk Venskabsfølelse. Han siger selv, at denne Afhandling var farvet af hans Hjerteblood. Faa Dage efter udnævntes han til Docent i teoretisk Filosofi.

Den berømte svenske Filosof Christoffer Jacob Boströms Filosofi betegner sig selv som „den fuldendte Form af rationel Idealisme“. Det er en Lære, som i adskilligt vistnok kan minde om Herman Lotzes idealistiske Filosofi, om den end bl. a. adskiller sig fra denne ved et fjernere Forhold til Virkeligheden og Naturvidenskaberne. Hvad Wikner angaar, saa betragtedes han en Tid almindelig som Boströms Arv-

tager, og Boström skal selv have udpeget ham som sin Efterfølger og navnlig som den, der skulde føre hans Filosofi i Pennen. „Han skall göra det,“ skal han have sagt (B. har selv kun skrevet meget lidt, mest paa Latin). Og da Wikner efter Boströms Død i Foraaret 1866 nogle Timer efter traadte ind i Dødsværelset, havde han omtrent samme Følelse som en Tronfølger i det Øjeblik, Sceptret falder ud af Forgængerens Haand. Man undre sig ikke derover! Boström havde selv lignet deres Forhold ved det mellem Sokrates og Plato. Hvor let kunde det ikke hos en ung Mand som Wikner vække „himmelhøje Fremtidsdrømme“. Men det skulde gaa langt anderledes. — Hvor stærkt paavirket Wikner end var af Boström, blev han, som han selv siger, dog aldrig „en rettroende Boströmianer“. Han vurderede vel sin Lærer højt, hvorom hans i Kristiania holdte Foredrag „Om den svenska tänkaren Boström“ tilstrækkelig kan vidne. Men han førtes mere og mere ved Studiet af denne Filosofi, som dens formentlige Konsekvens, til en panteistisk Opfattelse, der for en Tid forflygtigede hans Tro paa Guds Personlighed. Naar man betænker Wikners inderlige og varme Religjøsitet i Barndoms- og Ungdomsaarene, vil man forstaa, hvad han har kunnet lide i disse Aar af sit Liv. Længe kunde han dog ikke holde sig paa dette Standpunkt (falder i Aarene 1864—66). Hans stærkt religiøse Natur, hans Tørst efter Personlighed bryder atter igennem. Et Selvmord inden for den snævrere Vennekreds synes ogsaa at have medvirket til Omslaget. Panteismen, siger han, havde forvandlet hans Faders Hus til et „fortryllet Slot“, hvor alle Grænser var udviskede, og intet gjaldt for, hvad det var i sig selv. Han gennemgik en smertefuld Tid, i hvilken han „led sin Panteisme ihjel.“ Han erfarede nu, at han ikke kunde leve i et abstrakt Tankesystem; hans Sjæl hungrede efter Personlighed, og han fandt, hvad han søgte, i Kristi Person, i hvem „alle Visdommens Skatte ligger skjulte.“ Han skriver i et Brev til „Roderik“: „Religionen er min Trøst og min Styrke, ikke længer denne slappe,

panteistiske, paa Fantasi og Tomhed rige Religion, som jeg hyldede for et Par Aar siden, men det nye Testamentes uforfalskede Kristendom. Gud er mig ikke længere Hegelianismens i evige, urolige Bølger spillende, ej heller Boströmianismens rolige, klare, kolde og døde Selvbevidsthed, men han er en hellig Vilje. Jeg véd med en Vished, som ikke staar tilbage for den, det snorretteste, matematiske Bevis kan afgive, at der til mig og ethvert Menneske er stillet en ubetinget Fordring: vær hellig. Ethvert Forsøg paa at nægte denne Fordring er ikke blot et Fejlgreb, det er et Brud . . . Der følger et helt andet Liv af en Verdensanskuelse, som antager, at Gud vil noget, end af den, som antager, at Gud blot véd og intet andet er end blot vidende. Jeg er tilfulde led og ked af blot at eje en Gud af den sidste Slags.“

Det synes, som om Wikner paa denne Tid er bleven tilskyndet til at indtræde i Præstestanden. Men han afviste denne Opfordring. Han bekender sin Tro paa Gud og Kristus, hans Hu staar ogsaa til at blive „en Lysets og Sandhedens Tjener“; men først, naar det bliver ham klart, at han ikke duer til Videnskabsmand og Ungdomslærer, først da vil han blive Præst. Saa forblev Wikner da i sin beskedne Post som Docent i Filosofi ved Upsala Universitet. Han udfoldede i de følgende Aar en utrættelig og mangesidig Virksomhed, hvoraf særlig hans Forelæsninger over Filosofiens Historie, som bestandig havde en talrig Tilhørerkreds, fortjener at nævnes. Han holdt ogsaa populære Foredrag og udgav flere populærfilosofiske Afhandlinger. Men i hvor høj Grad Wikner end gav sig selv i alt, hvad han skrev, saa var det dog den triste Sandhed, at hans populære Forfattervirksomhed overvejende skyldtes Nødvendigheden af at maatte tjene for Brødet til sig og sine. Ofte kunde man høre ham sige: „Nøden driver mig dertil; var det ikke for Brødet, skulde jeg ikke skrive et Ord.“ Men maatte han skrive, vilde han gerne skrive noget, som kunde gaa hans Medmennesker til Hjerte, og han følte sig altid dybt forpligtiget i, hvad han skrev, som skrev han

efter højere Ordre. Ingen kendte dog bedre end han selv Svaghederne i en saadan Forfattervirksomhed, og meget af denne Produktion vurderede han selv ikke højere end som en Slags Havresuppe for svage Maver. Men han mener rigtignok ogsaa, at hans religiøse Samtid lider af en svag For-døjelsesevne og ikke taaler al Slags Mad. Og hvorledes kunde det være anderledes, naar man i saa mange Aarhundreder har levet paa Dekokter af St. Athanasius's Symbol med Til-sætning af lidt Grøntsager fra Historie og Naturvidenskab! Man maa behandle saadanne Maver med Forsigtighed. Kun i ét af sine Arbejder, „Tankar och frågor inför människones son“, har han tilberedt en stærkere Ret. Hvor ofte ønskede han ikke at sidde igen paa sit lille trange Kvistkammer, hvor han sad som Student, for helt at kunne vie sig til Viden-skaben! Men han bøjede sig for den Nødvendighed, hvori han saa Guds Vilje. For øvrigt var Wikner ikke noget Hænge-hoved. Han var en meget ivrig og meget paaskønnet Deltager i det kammeratlige og selskabelige Samliv i den lille Uni-versitetsby. Han var saaledes Medlem af det namnlösa säll-skapet (N. S.), et litterært Studenterselskab, til hvis Stiftelse Nordmanden Dietrichson i sin upsalensiske Docenttid havde givet det første Stød, og i dette Selskabs Tidsskrift offentlig-gjorde han flere af sine æstetiske Præstationer, Fortællinger og æstetiske Overvejelser.

I 1871 saa Wikner sig endelig i Stand til at hjemføre som sin Hustru Ida Albertina Weinberg, med hvem han havde været trolovet i 11 Aar, og som han i henved 20 Aar havde be-tragtet som sin. Men han maatte snart se sig om efter en Virk-somhed, der kunde give en forøget Indtægt, saa meget mere som han foruden sin Familie i snævrere Forstand havde sin Moder og en Brodersøn at sørge for. Han søgte da i 1873 og erholdt en Lektorpost ved Upsalas Högre elementarläro-verket i Teologi, Hebraisk og Filosofi; men atter her var det Nøden, som drev ham. Aldrig kunde han opfatte denne Virk-somhed som sit egentlige Kald, om hans Kærlighed til Ung-

dommen — „denne løfterige Del af Menneskeheden“ — end kunde gøre ham Gerningen nok saa kær. Hans Forhold til Ungdommen, særlig den akademiske, var mønsterværdigt; han forstod den, og den forstod ham. Hertil kom hans ualmindelige Evne til at paavirke de unge moralsk. „Han ejede et etisk Talent, som i lige Grad beroede paa hans dybe Personlighed og hans elskværdige og venlige Væsen.“ Han, som kunde omgaas de unge som en Ven og drømme sin Ungdom om igen i deres Selskab, var ogsaa deres Raadgiver, og Forholdet kunde til en og anden antage Karakteren af en Skriftefaders. Unge Mænd, som kæmpede med Tvivl eller brødes med Fristelser, henvendte sig til ham i deres Nød, og de kunde altid være visse paa at finde Forstaaelse og Vejledning og fremfor alt den dybeste Medfølelse. „Blott det vil jag nu säga er,“ slutter et Brev til en ung Mand, „att jag lidit mycket, förfärligt mycket, och att jag derföre kan ömma för dem, som lida. Gud välsigne er, önskar Pontus Wikner.“

Vi vil standse et Øjeblik her for at se nærmere paa Wikner, naar han stod over for den Ungdom, som var i Nød. Det er, ligesom han da aabner sit Indre helt, og vi lærer hans inderste Følelser og Tanker at kende. Blandt de mange unge Mænd, som søgte til Wikner i den største Nød af alle, var der ogsaa en, som i denne Tilstand følte sig helt forladt og paa Randen af Fortvivlelse. Han skriver selv herom:

„... Det var i Foraaret 1878. Jeg havde længe gaaet forpint af religiøse Tvivl. „Alt eller intet“ — denne Grundsætning ved Betragtningen af Bibelens Indhold havde næsten ført mig til Fortvivlelsens Rand. Jeg saa mig om blandt mine Lærere, om der var nogen, som vilde og kunde hjælpe mig. Men overalt syntes jeg at høre de samme Ord: „Alt eller intet“. Mistillid til Mennesker aflødte Mistillid til Gud. Spørgsmaalet formede sig da: Kan der da være en personlig Gud, som lader sine Skabninger flakke om uden Lys og Forvisning? — Da var det, jeg vendte mig til Wikner, omendskønt jeg ikke følte mig fuldt forvisset om, at han vilde give sig af med mig. Med ungdommelig Utaalmodighed gik jeg straks løs paa ham med det Spørgsmaal, om han virkelig troede paa en personlig Gud, og hvad han tænkte om Kristus. Jeg husker nu ikke, hvad han

straks svarede; men det mindes jeg, at han lod mig tale helt ud, af hvad jeg havde paa Hjerte. Han sad imens fuldstændig tavs, og den Tanke trængte ind paa mig: Wikner tror ikke selv paa en personlig Gud, endnu mindre paa Kristus. Tilsidst syntes alt mig saa mørkt, at jeg mod min Vilje brast ud i heltig Graad. Men da skulde jeg snart erfare, hvad en personlig Haandsrækning vil sige. „Kære Ven,“ saaledes omtrent begyndte han, „Du føler jo dog, at Du trænger til *Tillid*; eller hvorfor er Du ellers her?“ Og saa fortsatte han med at tale om Menneskenes Trang til Tillid, og at denne vor Trang maa have sit modsvarende i den *evigt trofaste*, en personlig Gud. Og fra den Stund er en Stribe af Lys faldet over min Vej uden at overskygges. Denne Henviſning til den trofaste Gud uden videre Refleksioner blev den Redningsplanke, hvorved min Sjæl dengang hævede sig over Tvivlens Bølger. Meget har siden den Tid rystet mit Indre; men altid har derunder de Ord lydt for mit indre Øre: „Salig du, som betror dig til Gud.“ Og disse Ord gælder for vist i egentligste Forstand om Wikner selv. Han stolede paa Gud, og han har ladet ham gaa ind til salig Hvile —.“

Nogle Uger efter denne Samtale modtog det unge Menneske et langt Brev fra Wikner. Det kan ikke her gengives udførligt; men de, som maatte ønske at læse det, henvises til den smukke og læseværdige lille Bog, „Carl Pontus Wikner. Minnesblad af en tacksam vän“ (Upsala 1888), som ikke bør forbigaaes af nogen, der vil lære Wikners Person nærmere at kende. Et kortere Referat skal her dog gives. Wikner tror, at enhver dybere anlagt Natur i Ynglingeaaene eller de begyndende Manddomsaaer maa gennemgaa en Brydnings-tid. Enhver aandelig Bygning skal da, om ikke nedbrydes, saa dog rystes i sin Grundvold. Den unge vil da finde sig stillet kritisk over for det, han saa at sige har indsøget med Moder-mælken. Denne Tid er den enkelte Paradisprøve, og under den vil Sjælen ofte gribes af en udsigelig Ensomhedsfølelse og vil føle sig dybt forladt. Da gælder det om, at det Sandhedsbillede, Sjælen gemmer i sig, ikke lidt efter lidt hen-smuldres, idet den nødes til at opgive de mere barnlige For-mer, under hvilke den modtog Sandheden. Det sker ofte, naar man ikke lærer at skelne mellem Skal og Kærne og i stum Fortvivlelse til sidst kaster det væsentlige Indhold over

Bord. Naar den Stund kommer, da man er stedt i denne Fare, gør man bedst i hurtigst at retirere til Centrum og sige: Dette skal ingen Magt kunne fravriste mig, det maa nu gaa med det andet, som det vil! Centrum beholder jeg, og saa beholder jeg ogsaa alt det, uden hvilket jeg for min Del ikke vil kunne fastholde det centrale. Var jeg selv Gud, saa var jeg selv dette centrale; men nu er jeg et Menneske, og derfor kan jeg kun finde Hvile i et andet. Men mit personlige Liv kan jeg ikke uden at fornede mig binde til noget andet end et personligt Liv, jeg maa binde det til Gud. Var jeg nu et Idealmenneske, saa kunde jeg uden nogens Hjælp, d. e. uden en Midler, binde det til Gud; men saaledes er det ikke med mig, og derfor trænger jeg til en, som er, hvad jeg burde være. Hele Verdenshistorien har higit efter en saadan, vaandet sig i uendelig Kval for at føde ham. Stærkest nærredes og vokste dette Haab i Israels Folk, som W. siger i en af sine predikningar; men en Genlyd af dette Raab gaar gennem alle Folk, og det gentager sig i de enkeltes Liv. Evangeliet siger, at han har været her, og Evangeliet har Ret. Den, som i Jesus af Nazareth har set Herrens salvede, han vil som den gamle Simeon slutte ham i sine Arme, og han vil gaa bort i Fred. Wikner slutter sit Brev med det Ønske, at Gud maa lade Frelserens vidunderlige Billede bestandig være kært og dyrebart for den unge, rigt begavede Student; da skal han befries for denne frygteligste af alle Følelser: „horror vacui“ (Rædsel for det tomme). De sidste Ord munder ud i et: Kristus velsigne os med sin Kærlighed. — En anden, som ogsaa har udtalt sig om sit Forhold til Wikner og om hans Forhold til Ungdommen i det hele, den forunderlig dragende Magt, hans rige og noble Personlighed ejede, hans gribende Fremstillingsevne, hans ualmindeligt udviklede logiske Virtuositet, den Blanding af Vemod og Humor, som ofte mærkedes i hans Tale, finder, at den egentlige Hemmelighed dog laa i Wikners dybe Forstaaelse af Ungdommen. Han forstod de unge, og de forstod ham. Han forstod at dele

deres Glæde og deres Sorg, Glæden ved at være ung og føle Livsaarerne slaa friskt og varmt for alt skønt og ædelt, Sorgen over de brudte Idealer, hvorpaa Ynglingens Liv ofte er saa rigt. Naar Wikner altid paa en forunderlig overbevisende Maade — man følte altid, at deri talte han ud af sit eget Indre — henviste de unge til Kristus som Idealmennesket, idet han søgte at trænge ind til det Sted i deres egen Sjæl, hvor Længslen efter ham, der er hver Menneskesjæls „Urbillede“, bor, saa mener han, at der i denne Begrænsning var meget, hvoraf andre, der har med Ungdom at gøre, kunde lære af ham.

I denne Sammenhæng vil ogsaa nogle Brudstykker af „Tankar och frågor“, det ubetinget betydeligste af Wikners religiøse Arbejder, være paa sin Plads. Denne Bog er ejendommeligt ved den sjældne Forening af dyb kristelig Overbevisning og en ikke mindre udpræget kritisk Holdning over for den overleverede Teologi. Og naar Wikner skrev sin Bog, var det ikke blot for at befri sin Sjæl ved at klare sine Tanker og gøre Rede for sin Tro; men det var først og sidst for om muligt at række nogle af dem en hjælpende Haand, som var stedt i en lignende Nød som den, han selv havde været i. Han skriver ikke for dem, som allerede er kommet til Hvile i religiøs Tro. De trænger ikke til ham og vil i de fleste Tilfælde desuden finde meget Kætteri hos ham. Han vender sig heller ikke til de ligegyldige, som ikke vil bryde sig om at læse en Bog, der handler om Kristus. Det er de hungrende og tørstende Sjæle, han har for Øje. Selv véd han af Erfaring, hvad det vil sige at martres under den forfærdelige Fordring: alt eller intet! Enten blind Underkastelse under den hele overleverede Teologi og Skriftens Bogstav eller miste sin Sjæl! Han dømmer ikke dem, der tror, at det er Fordringen; men selv takker han Gud og Frelseren, at de ikke har krævet noget saadant af ham. Bundet som han er i et inderligt og personligt Forhold til Gud og Frelseren, føler han sig meget fri over for Skriftens Bogstav og endnu mere over

for, hvad der kun er menneskelige Lærdomme om det guddommelige. Der er nu engang i den Tid, hvori vi lever, mange, paa hvem den herskende Opfattelses Bud: alt dette maa du antage, om du vil frelses, kommer til at virke nøjagtigt som hine Jødekristnes Krav til de Kristne i Antiochia: Hvis I ikke lader Jer omskære efter Mose Lov, kan I ikke blive salige. De, der har det paa den Maade, de er mine Sjælsfrænder, til dem har jeg villet vende mig! Han tænker derved især paa de unge Videnskabsdyrkere, hvis oprigtige Sandhedskærlighed han har lært at elske. Og spørger man ham, hvorfor han udgiver et Arbejde, hvori han selv dog maa erkende meget ufuldkomment, svarer han, at han ikke længer formaar at tie. Gang efter Gang ser han, hvorledes den ene efter den anden af disse unge, naar de føler sig stillede over for det athanasianske *alt* eller *intet*, i stum Fortvivelse vælger *intet*, da det synes dem aandeligt Selvmord at vælge det, der præsenterer sig som *alt*, for saa at gaa ud i Verden, blottede for Tro. Naar han ser dette, har han ikke Hjerte til at tie, men maa forsøge at tilraabe dem et Fredens og Frigørelsens Ord. Selv mener han at øjne som en Stribe af nyt Lys, en ny Morgenrøde over Guds Kirke, der bebuder en ny og klarere Dag. Der trænges til en ny Paulus eller Luther, og naar han behøves, skal Gud sende ham. Men det maa være en Mand, som gaar i Mesterens Fodspor, som for ham vil vove at ofre sit Livs Glæde og sin Sjæls Ro. Thi „uden dette kan ingen udrette noget væsentligt for dit Rige!“

I det enkelte her at gøre Rede for Wikners Teologi og Filosofi ligger uden for Opgaven. De, som ønsker nærmere Besked, maa søge den i hans Værker, fornemmelig i „Tankar och frågor“ og i afdøde Docent L. H. Åbergs Skrift om Wikner (Stockholm 1889), hvoraf de tillige vil kunne hente en foreløbig Orientering i svensk Filosofi. Det er paa Tide igen at optage Traaden og berette om det sidste Afsnit af Wikners Liv. Det havde hørt til Wikners Ungdomsdrømme at blive Professor ved Upsalas Universitet. Hvor vidt det, at han ikke

blev det, hang sammen med, at han dristede sig til at skrive mod Boströms Filosofi, hvad der efter hans eget Sigende kom ud paa det samme som i svensk Historie at skrive mod Karl XII eller i svensk Litteraturhistorie mod Bellmann, derom er det for en fremmed ikke let fuldt at komme paa det rene. Anklagen for, at han ikke naaede en til sine Evner mere passende Virksomhed i sit Fædreland, rammer ene den svenske Fattigdom, er der sagt, som saa ofte giver sine Sønner sparsomt Brød. Men om dette Svar er fuldt rigtigt, saa har det dog næppe altid været nærværende for Wikner selv. Det er vanskeligt at undgaa at komme til at tænke derpaa, naar han et Sted skriver (Vittra skr., 254): „I min Ungdom kaldte Du mig den „milde“. Navnet var dengang ikke helt grebet ud af Luften. Paa mine ældre Dage har en Aare af Bitterhed udgydt sig i min Sjæl; Du mærkede noget deraf i Sommer, tror jeg. Den jordiske Virkelighed var mig vel fremmed, jeg levede vel meget i en selvskabt Verden; men den jordiske Virkelighed har maaske ogsaa taget paa mig med en Haand, som *kunde* have været mildere, ja, d. v. s., saaledes *synes* det mig. Engang skal jeg maaske kunne se en Velsignelse selv i dette; endnu *føler* jeg det ikke saaledes.“ Der er Ytringer, som lader en skimte, at Skolegerningen trods hans Kærlighed til de lange Drengene har været eller efterhaanden er blevet ham besværlig. Et Sted siger han, at Skolen er ham kær, og at Drengene, hvorvel hver Dag, han tilbringer i Skolen, med Erfaringens Eftertryk lærer ham, at de paa faa Undtagelser nær er — W. benytter her Betegnelser af en ret kraftig Art — for ham dog er et Slags højere Væsner. Hvorledes denne Modsigelse skal løses, bekymrer ham ikke. Han ved, at den *kan* løses, og han finder, at selv de, som med al Ret bærer Navn af Guds Børn, i Livets Skole ofte forekommer ret „tølperagtige“. Men én Ting kunde han nok ønske, at han kunde faa Lov til at sove noget længere end til Kl. 6 om Morgen, et Ønske, som, naar man mindes, at Wikner altid havde et skrøbeligt Helbred, er ret talende. Efterhaanden

som Tiden gik, maatte Trykket jo ogsaa føles stærkere. Han skriver 1881 til en Ven: „Paa min Fremtid i økonomisk Henseende drager jeg af Princip ingen Veksler, af den simple Grund, at jeg ikke tror paa denne Fremtid. . . . Ligesaa er det meget tvivlsomt, om jeg nogen Sinde bliver Professor, i det mindste inden jeg er saa udslidt, at jeg duer til intet. Det er just ingen Livsluft for Intelligensen, som slaar mig i Møde fra Norbecks Teologi eller fra Skoledrengenes Stile. Der har været en Tid, da jeg sørgede derover; nu gør jeg det ikke mere. Maaske er det ikke saa stor en Lykke at blive Professor . . .“ Han skriver samme Aar i et mindre Forsvarsskrift: „For det begyndende Læseaar turde det temmelig anstrengende Skolearbejde berøve mig enhver Lejlighed til filosofisk Virksomhed, hvorpaa jeg som Regel kun kan anvende en Del af Sommerferien.“ I Sandhed ikke meget ønskelige Forhold for den, som dog havde nogen Grund til at tro sig kaldet til en videnskabelig Løbebane, og hvis Talent afgjort anviste ham en akademisk Virksomhed.

Men Wikner forstod at aagre med sit Pund. Halvt af Nød og halvt af Tilbøjelighed er han altid i Arbejde med Pennen. Han, som aldrig havde været „riktigt bra“, siden han var ti Aar, hvem snart et Ben og snart en Arm kunde nægte Tjeneste, har af Naturen Utilbøjelighed til at være ledig og skriver daglig, selv om hans Haand gør Oprør, foruden sit vante filosofiske Pensum, adskillige Breve, og Wikners Breve har ofte en ganske særlig Charme. Han finder en vis Nydelse i at besøje Lidelsen og opstiller den Hypotese, at han maaske har faaet Smerter i Haanden, for at han skal blive en saa meget flittigere Skribent. Trods sin anstrengende Gerning og sit svage Helbred gav han derfor ikke Afkald paa at virke med Pennen og udgav fra Tid til anden forskellige, fornemmelig populærfilosofiske, æstetiske og religiøse Arbejder, som efter hans Død for største Delen er udgivet samlede (Vittra skrifter, i urval utg. af Karl Warburg, 1888. — I mennesklighetens lifsfrågor, populärfilos. och religionsfilosofiska

föredrag, uppsatser och bref, I—II, utg. af J. Lönberg, 1889. — Samlade predikningar (3: Skoletaler), utg. af O. Quensel, 1889). I 1880 havde han paa ny optaget en Forfattervirksomhed i strengere videnskabelig Form med sit Skrift „Om egen-skaben etc.“, hvorved det kom til en aaben Strid med den boströmske Skole. Wikner var, som hans Biograf, Docent Åberg, siger, kun lidet anlagt for eller oplagt til Polemik; men da han kastedes ind i den, „førtes den paa en Maade, der i vor egen som i Verdenslitteraturen søger sin Lige.“ Åberg var selv Wikners Hovedmodstander paa boströmsk Side, og han kan aflægge den Bekendelse, at det personlige Forhold mellem dem, langt fra at rokkes ved Striden, kun blev et „langt nærmere og inderligere end nogen Sinde før.“ Om nu for øvrigt Wikners Kvalifikationer til en Stilling som Universitetsprofessor af boströmske Modstandere virkelig er blevet gjort til Genstand for Tvivl eller ikke — nok er det, den gamle Professor, som beklædte Posten, blev siddende i Embedet, og Wikner blev ikke Professor. Men da hændte noget ualmindeligt. Fra Studenterne i Upsala udgik en Opfordring, som bl. a. støttedes af flere Medlemmer af den boströmske Skole, til gennem en Nationalsubskription at skaffe Wikner en ekstraordinær Professorpost, en Udmærkelse, som vistnok vilde have været enestaaende i Sveriges lærde Historie. En betydelig Del af den paaregnede Sum var allerede tegnet, da Wikner uventet modtog en Opfordring til at søge den ved Prof. Lyngs Død ledigblevne Professorpost i Kristiania. Det var vistnok Ungdomsvennen, Prof. Dietrichson, som stod bag ved denne Kaldelse. Han søgte Posten og modtog Udnævnelsen i Sommeren 1884.

Udnævnelsen til Professor i Filosofi ved Kristiania Universitet kom over Wikner paa én Gang som en Oplevelse af et længe næret Ønske og som en Tildragelse, det aldrig var faldet ham ind at drømme om. Det havde ganske vist hørt til hans Ungdoms „dristige Fremtidsdrømme“ at blive Professor; men det var visselig aldrig faldet ham ind, at det

skulde blive i Norge, og at det ikke skulde blive de kære Upsalastuderenter, der skulde blive ham betroet. Der var en Blanding af sødt og bittert i denne Opfyldelse af de næsten henlagte Ungdomsdrømme. Men lige meget, han var jo nu „virkelig Professor!“ Han havde ikke Mod til at skyde fra sig, hvad der maaske aldrig mere skulde tilbydes ham, „lovlig Ret til at vejlede en studerende Ungdom“. Han trængte ogsaa til at komme ud, til at plantes om, at frigøres for det Tryk, Forholdene i Hjemmet lagde paa ham, til Trods for, at „alle Mennesker var personligt venlige og gode.“ Og saa, hvem kunde vide, maaske gik Vejen til den filosofiske Professorpost i Upsala over Kristiania. „Et eller to Aar, eller højst tre, vil jeg være i Norge. Saa vil jeg, om det lader sig gøre, vende hjem.“ I værste Fald kunde han jo til den Tid tage imod det private Professorat for saa „auf ewig“ at høre sine Upsalastuderenter til. Saaledes søger han at berolige og trøste sig under den Smerte, ja Angst, hvormed Tanken om Skilsmissen fyldte hans Sjæl.

Saa sled Wikner sig da løs og kom til Kristiania. Sin Tiltrædelsesforelæsning holdt han i Januar 1885 (Kosmologiske Sympatier og Antipatier). Den korte Tid, han her fik at virke i, var, som Prof. Monrad skrev („Vidar“ 1888), lang nok til at erhverve ham en sjælden Grad af Højagtelse blandt Kolleger og studerende. Foruden Forelæsningerne over det til anden Eksamen hørende Kursus, som han skiftedes med Monrad til at besørge, holdt han Forelæsninger dels over Filosofiens Historie, dels over Metafysik. Sine Forelæsninger holdt han paa Svensk, men allerede 1886 kunde han eksaminere paa Norsk. Overalt vandt han Hjerterne. Det stærke politiske Røre, han forefandt i Norge, forstod han at holde sig udenfor. Han gik, blev der sagt ved hans Grav, som en Fredens Engel iblandt os. Et Forsøg fra Bjørnstjerne Bjørnsons Side paa at drage ham ind i den saakaldte Sædelighedsdebat blev afvist høfligt, men bestemt. Bjørnson havde indledet sin Opfordring med et: „Enten er man i Norge, eller

man er der ikke.“ Wikner intonerer med et: „Enten er man i Kristi Rige, eller man er der ikke,“ for bestemt at erklære, at ud over Grænsen for den Indflydelse, han kan udøve fra Katedret eller i det private Forhold, vil han ikke gaa. Han havde vel engang paa Foranledning af en i Sverige stedfindende Strid i sit fortrinlige Foredrag „Kulturens offervæsen“, udtalt sig om dette Spørgsmaal, tilskyndet af en farisæisk Sædelighedsaand, hvoraf han følte sig omgivet, og som han hadede endnu mere end selve Usædeligheden. Men han var „naturligvis“ blevet misforstaaet, som om han havde talt i Usædelighedens Navn. Han formoder, at det Sprog, hvori Kristus skrev, da han ridsede i Sandet, var et Fremtidssprog, som Menneskene maaske først vil lære at bruge om et Par Aartusinder, det Sprog, hvori man kan tale om Kyskhed uden at misforstaas. Nu skulde ingen ydre Opfordring, den komme fra en Skjald eller en Profet, bringe ham til at tale offentlig i den Sag. Det maatte da være „en Engel fra Himlen med mindst tre Par Vinger.“

I Begyndelsen af Opholdet i Kristiania syntes Klimaet der gunstigt for Wikners Helbred; men han var og blev dog svag. Han klager senere over, at den bestandige Taage og Kulstøvet, hvoraf Luften om Vinteren er opfyldt, angriber hans i Forvejen svage Bryst, og mener endog, at de tre Aar i Norge har kostet ham femten Aar af hans Liv. Skønt han maa give Nordmændene det Skudsmaal, at de har været Engle imod ham, kan ingen derfor undre sig over, at Længslen efter Upsala efterhaanden maatte blive stærk. De tre Aar var gaaet, han havde tænkt sig som sin Udlændighedstid, og nu, da den attraaede svenske Professorpost omsider var blevet ledig, greb han med Glæde Udsigten til at komme hjem igen. Det trak imidlertid i Langdrag med Udnævnelser, og hvorvel han imødesaa Udfaldet med Ro, maatte meget i de førte Forhandlinger berøre ham pinligt. Det synes efter alt, som det dog har været Boströmianere af den rette Observans for stærk en Fordring at skulle indrømme Wikner den til-

strækkelige Dygtighed eller Skikkethed til at beklæde Professorposten i Upsala. Endelig blev han af Konsistorium dog indstillet som Nr. 1; men inden Afgørelsen kom, var Wikner for stedse friet for alle Bekymringer for Fremtiden. Foruden at have et svagt Bryst led han af et Hjerteonde. Endnu til hen imod Paasken 1888 kunde han besørge sin Gerning; men da forværredes hans Tilstand betydeligt. Der indtraadte en kortere Bedring; men et Tilbagefald fulgte snart, og Aftenen d. 15. Maj udaandede han. Dødsaaarsagen var en Hjertelammelse, den Dødsmaade, han altid havde ønsket sig.

Sjældent har vistnok et Dødsfald i videre Kredse vakt oprigtigere Sorg end Wikners forholdsvis pludselige og uventede Død. I Upsala traf man hurtigt Foranstaltninger til, at hans Støv kunde overføres til Fædrelandet. Efter at Jordfæstelsen var foregaaet i Norge d. 23. Maj, hvorved Prof. Fredrik Petersen holdt Talen, førtes Liget paa en klar Majdag til Upsala, hvor alt var klædt i Sorg. Ved den aabne Grav bragte Prof. W. Rudin den elskede Lærer Upsalastudenternes Farvel. —

Pontus Wikners Navn er „kendt og elsket over hele Sveriges Land.“ Det vil sikkert blive æret og elsket ogsaa uden for hans Fædreland hos enhver, som lærer hans ædle Personlighed at kende. Hans Filosofi, for saa vidt man kan tale om en saadan, hans energiske Sandhedssøgen, vil overvejende maaske, paa Grund af sit nære Forhold til den særlig svenske Filosofi, kun kunne vurderes af enkelte. Hertil kommer, at Wikner som Tænkter var i en bestandig Udvikling, og „Wikner fra i Fjor var ikke ganske den samme som Wikner i Aar.“ Men dog er der i den idelige Skiften af Synsmaader, en Foranderlighed, som efter hans eget Udsagn ofte har kunnet gøre ham ked af at læse Korrektur paa sine egne Skrifter, fordi han ikke længer ret kendte sig selv i sit Arbejde, men fornemmer, at han „allerede har faaet et noget andet Syn paa Sagen“ — en af alle Forandringer uafbrudt Sammenhæng, som gør det hele til én Udvikling, en saadan,

som „maaske søger sin Lige inden for hele Filosofiens Historie.“ I øvrigt henvises her til det allerede nævnte Skrift af afdøde Docent Åberg, der tillige er et haandgribeligt Bevis for, hvorledes Wikner er blevet elsket af Modstandere som af Venner.

Hemmeligheden ved Wikners filosofiske Ubestandighed turde for en Del vistnok bero paa en sjældnere Forening af spekulative Tilbøjeligheder og kritisk Sans. Bestandig optagen af at systematisere lader hans Kritik ham ikke komme til Hvile i noget System. Han afsætter det ene System efter det andet, bygger selv op og river selv ned. Han trænger ikke til Modstandere og har i Virkeligheden kun været modtagelig for meget faa ydre Paavirkninger, men har i sjælden Grad haft de opbyggende og nedbrydende Kræfter i sig selv. Med en klarere Erkendelse af den menneskelige Tænkningens Grænser, end Wikner og den svenske Filosofi overhovedet maaske besad, vilde hans Filosoferen vel have taget en noget anden Retning eller faaet et noget andet Præg. Wikner forlangte af Filosofien vistnok for meget; men naar han skuffedes af sine egne Forsøg, opgav han derfor ikke Modet. Det kunde jo gaa bedre næste Gang, især naar han fik mere Tid. Han sætter vel den ærlige Kant, som han sammenligner med Sokrates, højt; men han venter bestandig paa en Plato, der skal bringe for Dagen, hvad der drømmer i Kants „Kritik af den praktiske Fornuft“. Boström, som af en tysk Forfatter er blevet kaldt „Nordens Plato“, tilfredsstillede ham ikke i Længden, og har han selv drømt om at blive den forventede Systemdanner og løfte Arven, saa naaede han det ikke. Han har ikke efterladt en Filosofi i Betydning af et filosofisk System, der kunde bringe hans Navn til Efterverdenen. Men hvad enten man heri maa se et Savn eller ikke, saa er Pontus Wikner dog ikke uden et Efterladenskab, der vil bringe ham i Erindring maaske for lange Tider. Hans Efterladenskab er ikke en filosofisk Lære — han kan jo noget nær siges ingen at have — men er hans ærlige Søgen, hans

ædle og rene Personlighed, hans varme Tro, hans hele Liv. I Ordets sande og fulde Betydning var han Filosof, en Søger efter Visdom, og ikke en af disse ordinære Eftersnakkere af en eller anden tilfældig Skolevisdom eller Modefilosofi. Selv siger han i Forordet til sit Skrift: „Om egenskaben“: „Hvad Boström ventede af mig, blev jeg aldrig. Hvorvidt, naar jeg blev noget andet, dette andet var noget, som duede, eller noget, som hurtigt vil blive fejlet til Side i Kulturens Affaldsdyngge, faar Tiden vise. Jeg er nogenlunde afvænnet fra Illusioner,“ og paa et andet Sted („Sändebref til theol. tidskrift“): „Der kommer en Tid, da vældigere Røster skal høres end min, og stærkere Tanker sættes i Bevægelse. Naar den Tid kommer, skal de svagere Stemmer overdøves eller forstumme af sig selv.“ Lad dette have sin Sandhed, ogsaa med Hensyn til Wikner. Han hørte i hvert Fald ikke til de stærke Aander, som sætter en Verden i Bevægelse eller hyder de oprørte Vande at lægge sig. Men dog har ingen Tænker været mere redelig, mere uforfærdet, mere sandhedssøgende end han. Dette viste sig ikke mindst i Forholdet mellem hans religiøse Tro og hans filosofiske Granskning. Saa fast Wikner hvilede i sin religiøse Overbevisning, saa sorgløs, kunde man fristes til at sige, gav han sig hen til den filosofiske Forskning uden ængsteligt at spørge for hvert Skridt, om han nu var i Overensstemmelse med Kristendommen, og dette saa meget tryggere, som han ikke led af den hyppige filosofiske Svaghed at betragte sine Resultater som ufejlbare. Naar han udgav et filosofisk Arbejde, var ingen Tanke ham mere nærliggende, end at det utvivlsomt ikke var uden Fejl. Han kendte intet teologisk eller filosofisk Arbejde, hvorom det ikke gjaldt, og han drømte ikke om, at hans egne Værker skulde danne en Undtagelse fra Reglen. Sagen er, at Wikner gav sig Tanken i Vold for at lade den føre ham, hvorhen og saa langt den kunde; men han havde for megen kritisk Sans til at se evige Sandheder i ethvert foreløbigt Resultat. Hvor stærk en Tro han end havde paa Spekulationens Gyldighed, saa vidt gik

hans Tro paa den ikke, og fremfor alt, hans kristne Tro var ham en Overbevisning, som han ikke skød til Side, saa ofte hans Tænkning førte ham i en eller anden Retning, der ikke syntes at harmonere med, hvad han ansaa for urokkelig Sandhed. Og skulde der i noget af, hvad han havde skrevet, være noget, som for Alvor skulde kollidere med nogens religiøse Tro, saa er det hans oprigtige Ønske, at man i saa Fald maa forkaste, hvad han har sagt. Ikke uden en vis Selvfølelse skriver han: „Ingen kan være mindre opsat paa at gøre Proselyter for sin Mening end jeg. Jeg ved ikke, at jeg i hele Verden med Hensyn til egne Meninger har nogen Discipel, og denne Tanke volder mig snarere Glæde end Sorg.“ Men saa foranderlig Wikner var i sin Filosofi, saa trofast var han i sit religiøse Forhold som i hele sin Færd. Den Tro paa „det nye Testaments uforfælskede Kristendom“, hvortil han efter den Krisis, han havde gennemgaaet i sin Ungdom, var vendt tilbage, bevarede han til sin Død. „Med hele sin Sjæls Styrke holdt han fast ved det, som engang var blevet hans Sjæls Ejendom i Ordets fuldeste Betydning.“ Naar han et Sted siger, at hans Tænkning over Kristendommen ikke har ført ham til Ortodoksi (der maa her særligt tænkes paa de kristologiske Lærdomme og Dogmet om et evigt Helvede), er her ved dette Ord ikke at forstaa den Rettroenhed, som bestaar i af et oprigtigt Sind at sætte sin Lid til Kristus, men den snævrere Rettroenhed, som bestaar i en ubetinget Tilslutning til et nedarvet teologisk System i hele dets krystalliserede Skikkelse.

En dyb etisk Alvor prægede Wikners hele Personlighed. Det viser sig bl. a. i den Inderlighed, hvormed han omfattede Dødens Tanke. For ham var Døden ikke et Mørke eller en Rædsel, han søgte at vende Tanken fra; han havde tidlig lært at se den i Øjnene, og sjældent kan man vel sige om nogen, at hans Liv mere har været bestemt ved den Tanke at kunne dø vel. Den synlige Verden var for ham, som for alle idealistiske Tænkere, Aabenbaringsform for en usynlig,

evig Verdensorden, og Døden var Indgangen dertil. At sidde ved et Dødsleje var for ham at være paa et velsignet Sted. „Der er det lettere at tro end paa noget andet Sted, hvorvel, om man der ikke tror, intet Sted har mere Rædsel, end et Dødsleje kan have.“ Han takker Gud, fordi han tidlig har frigjort ham fra den naturlige Tillid til de synlige Ting. Gud har saa at sige løsgjort ham fra Verden, ligesom Lægerne undertiden bøder paa Tandsmerter ved at dræbe Nerven, men lade Tandene blive siddende, og han er nu „lykkelig, ofte uudsigelig lykkelig.“ En saadan guddommelig Operation var ham særlig en livsfarlig Sygdom, han gennemgik 1881. „Jeg mærkede,“ skriver han til en Ven, „i denne Tid, hvor lidt man i saadanne Timer kan anvende af det, man, naar man er rask, kan tvistes om med saa megen Bitterhed. Hele min religiøse Bevidsthed indeholdt kun én Tanke og ét Billede. Tanken var: „Gud min Fader“, Billedet Jesus i Getsemane. Jeg kunde ikke gøre Brug af mere, og jeg følte heller ikke Trang til mere; i dette opgik for mig Tid og Evighed. I Henseende til sit Sjæleliv én Gang at blive underkastet en saadan Reduktion anser jeg for en stor Velsignelse; man faar derved bedre Øje for Midtpunktet.“

I en af Wikners Fortællinger fra Kristendommens første Aarhundrede, „Min moders testamente“, er Helten en ung Mand, Adeimantos, Paralos' Søn, den store Apollonios' mest yndede Discipel. Han drømte om med sine Skrifter at tænde Lyset af en ny Dag; men paa en gulnet Pergamentlap, som var indsyet i hans afdøde Moders Bælte, havde han fundet de Ord af Apostlen Paulus, skrevet med afblegede Træk: „Ifører Eder det ny Menneske, som . . .“, og gennem dem tændtes der et større Lys for ham, mod hvilket al anden Visdom blegnede. Fortællingen slutter med de Ord: „Och Adeimantos, Paralos' søn, fick aldrig en plats i raden af menklighetens store tänkare“. I denne Fortælling har Wikner tegnet Grundtræk af sit eget Billede. Paa ham passer det vel ogsaa, at han ikke naaede at indskrive sit Navn blandt

de „store Tænkere“. Hans Storhed, om han som Tænker end ikke hører til Smaafolk, blev af en anden Art. Selv siger han et Sted: „Den store Mand er ikke saa meget den snilde, den lærde, den flittige, den stærke, men langt mere den ædle og højsindede, den ærlige, aabne, sandhedskærlige og rene af Hjertet.“ Dette var Wikner selv, det var saa at sige hans Specialitet, sjælden maaske i vor Tid, og i denne Betydning var han uden for al Tvivl en „stor Mand“, og som Tænker var han, til Trods for et skrøbeligt Helbred og ofte trykkende Kaar, ikke desto mindre en stærk og uafhængig Aand.

Skoleefterretninger

ved

Rektor Giersing.

1. Eksamener.

1. Afgangseksamen for studerende Disciple i 1909.

Der indstillede sig 32 af Skolens Disciple, 20 af sproglig-historisk og 12 af matematisk-naturvidenskabelig Retning, desuden 1 Privatist af spr.-hist. Retning og 2 af mat.-nat. Retning.

Afgangseksamen 1909
(sproglig-historisk Retning).

Kandidaternes Navne.	Afgangseksamen 1909 (sproglig-historisk Retning).										Hoved- karakter.	Points.
	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Dansk mundtl. og Oldnordisk.	Fransk.	Engelsk og Tysk*.	Historie.	Latin skriftl.	Lat. statarisk.	Lat. extempore.	Græsk.		
A. Ernst	m.g.	m.g.	m.g. +	m.g. +	m.g. +	u.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g.	Første Karakter.	98
K. F. S. Frølich	g. +	m.g. +	m.g. +	g.	*g.	u.g. +	g. +	g. +	g. +	m.g. +	Anden Karakter.	70½
C. F. Lund Hansen	m.g. +	m.g. +	m.g.	g. +	g. +	g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	Første Karakter.	83½
N. W. N. Eskelund	m.g. +	m.g. +	m.g.	g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	Første Karakter.	88½
H. F. Bramming Hansen	m.g. +	m.g. +	m.g.	g. +	m.g. +	g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	Første Karakter.	88½
S. M. Hauge	u.g. +	m.g.	u.g.	m.g. +	*u.g.	u.g.	u.g. +	u.g. +	u.g.	u.g.	Første Kar. m. Udm.	107
N. Jensen	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	u.g.	m.g.	m.g. +	m.g. +	u.g. +	u.g. +	Første Karakter.	99½
A. N. Jørgensen	m.g.	m.g.	m.g. +	m.g. +	m.g. +	u.g. +	g. +	g. +	g.	g.	Første Karakter.	89½
M. L. Knudsen	m.g. +	u.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	u.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	Anden Karakter.	66½
C. P. Kofoed	m.g. +	g. +	m.g. +	g. +	g. +	m.g. +	u.g. +	m.g. +	m.g. +	g.	Første Karakter.	84
F. Lørsev	m.g. +	m.g.	m.g.	g.	u.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	u.g.	Første Karakter.	87½
H. E. H. Mose	m.g.	m.g.	m.g.	g. +	u.g. +	g.	g. +	u.g. +	m.g. +	u.g.	Første Karakter.	86½
S. Hindse Nielsen	u.g. +	m.g. +	u.g. +	m.g. +	m.g. +	u.g.	m.g.	m.g. +	m.g. +	m.g. +	Første Karakter.	102
J. Pedersen	m.g. +	m.g. +	u.g. +	m.g. +	m.g. +	u.g.	m.g.	m.g. +	m.g. +	m.g. +	Første Karakter.	100
P. Prip	m.g. +	m.g.	m.g. +	m.g.	u.g. +	u.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	Første Karakter.	97
J. B. Rasmussen	m.g.	m.g. +	m.g. +	m.g.	m.g. +	g. +	g. +	g. +	g. +	g. +	Første Karakter.	85
O. S. Rasmussen	m.g.	m.g. +	u.g. +	g. +	m.g.	g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	m.g. +	Anden Karakter.	73
O. L. V. Sommer	m.g. +	m.g.	g.	g. +	m.g. +	g.	g. +	g. +	g. +	g. +	Anden Karakter.	71½
A. Wilberg	m.g. +	m.g. +	m.g. +	g. +	m.g. +	g.	m.g. +	g. +	u.g.	u.g.	Første Karakter.	95½
J. H. Wilms	m.g.	m.g.	m.g. +	g. +	m.g. +	m.g.	g. +	g. +	m.g. +	m.g. +	Første Karakter.	89½
Privatist: Charlotte J. E. Steenbuch	m.g. +	m.g.	m.g.	g. +	m.g.	g.	g. +	m.g. +	m.g.	m.g.	Første Karakter.	85½

Afgangseksamen 1909
(matematisk-naturvidenskabelig Retning).

Kandidaternes Navne.	Afgangseksamen 1909 (matematisk-naturvidenskabelig Retning).											Hovedkarakter.	Points.	
	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Dansk mundtl. og Oldnordisk.	Fransk.	Engelsk og Tysk*.	Historie.	Aritmetik, skriftlig.	Aritmetik, mundtlig.	Geometri, skriftlig.	Geometri, mundtlig.	Fysik, mekanisk.			Fysik, kemisk.
H. Brock	mg. ÷	mg. ÷	g. + ug. ÷	g. ÷	mg. +	mg. +	mg. +	mg. ÷	mg. ÷	ug. ÷	mg. +	mg. ÷	<i>Første Karakter.</i>	84½
H. H. Jørgensen	g. ÷	mg. ÷	g. ÷	g. ÷	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	g. +	ug. ÷	mg. +	mg. +	mg. +	<i>Første Karakter.</i>	95½
J. Hempel-Jørgensen	g. +	mg. ÷	mg. ÷	g. ÷	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	g. +	mg. ÷	mg. +	mg. +	mg. +	<i>Første Karakter.</i>	95½
K. J. Knudsen	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	mg. ÷	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	mg. +	<i>Første Karakter.</i>	99½
L. V. Krarup	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	mg. +	mg. +	mg. +	mg. ÷	ug. ÷	mg. ÷	g. +	mg. +	<i>Første Karakter.</i>	96½
L. H. Lange	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	g. +	mg. +	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	g. +	g. +	mg. +	<i>Første Karakter.</i>	88½
P. D. Ludvigsen	mg. ÷	g. +	mg. ÷	g. +	mg. +	mg. ÷	g. +	g. ÷	mg. ÷	g. +	g. +	g. +	<i>Første Karakter.</i>	87
L. Pedersen	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	mg. ÷	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	mg. +	<i>Første Kar. m. Udm.</i>	107
V. Petersen	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	mg. +	mg. +	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	mg. +	mg. +	<i>Første Karakter.</i>	98
V. Rasmussen	g. +	g. ÷	g. ÷	g. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	g. +	g. +	g. +	<i>Anden Karakter.</i>	71½
A. E. Seebach	g. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	<i>Første Karakter.</i>	89½
A. Wøldike	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	mg. +	mg. +	mg. ÷	ug. ÷	ug. ÷	ug. ÷	mg. +	mg. +	mg. +	<i>Første Karakter.</i>	102½
Privatisler:														
J. Jørgensen	mg. +	(mg.)	(mg.)	mg. +	mg. +	(ug. ÷)	mg. ÷	ug. ÷	ug. ÷	ug. ÷	ug. ÷	mg. +	<i>Første Karakter.</i>	102
H. A. Poulsen	mg. +	(mg. +)	(ug.)	mg. ÷	ug. ÷	(ug.)	g. ÷	ug. ÷	ug. ÷	ug. ÷	ug. ÷	mg. +	<i>Første Kar. m. Udm.</i>	107½

Opgaverne ved den skriftlige Del af denne Eksamen var følgende:

1. Dansk Stil (bunden Opgave). Ejendommeligheder ved en eller anden dansk Landsdel.

2. Dansk Stil (fri Opgave). Om vore Dages Bestræbelser for at hjælpe fattige og ulykkelige i Samfundet.

3. Fransk Stil. Maaneden Tishri (September og October) kom med sit Følge af Fester. Det var først den store Forsoningsdag, den eneste i Aaret da Ypperstepræsten hvidklædt skred over den frygtelige Tærskel til det Allerhelligste. Den Dag bragte han efter en streng Faste Ofret for sine og Folkets Synder og jog Syndebukken ud i Ørkenen med en Purpurklud mellem Hornene.

Fem Dage efter Forsoningshøjtiden begyndte Glædesfesten, Løvsalsfesten. Den varede en Uge, fra den 15. til den 21. Tishri. I denne Tid skulde hele Folket til Minde om Israels Vandring i Ørken bo i Løvhytter, og intet var mere malerisk og mere fortryllende end Synet af Jerusalem paa dette Tidspunkt. Paa Husenes Tage, i Gaardene, i Haverne, paa Torvene rejste det lette Ly sig i Oktobers milde og klare Luft og forvandlede den hellige Stad til en dejlig Grøntbuket. Og medens der i Templet ofredes Hekatomber, som *tog af* fra tredive til syv Tyre om Dagen, aabnede de tunge Bronzeporte sig fra Midnat af for at modtage de private Ofringer. Fem hundrede Præster var næppe nok til at slagte Offerdyrene.

Tage af *aller en décroissant*.

Alle Tal skrives helt ud med Bogstaver.

4. Latinsk Version. Cimbri Teutonique ab extremis Galliæ finibus profugi, cum terras eorum inundasset Oceanus, novas sedes quærebant. A Gallis et Hispanis repulsi cum in Italiam migraturi essent, legatos Romam ad senatum miserunt petentes, ut populus Romanus aliquid sibi terræ daret quasi stipendium, ceterum, ut vellet, manibus atque armis suis uteretur; quod cum senatus negasset, quod nequiverant precibus, armis

petere decreverunt. Tres Romanorum exercitus, quos in Gallia obvios habuerant, jam fugaverant penitusque deleverant; actumque erat de imperio Romano, nisi Marius illi sæculo contigisset. Sed is quoque, in Galliam missus, non statim cum barbaris congregi ausus aliquamdiu militem tenuit in castris, donec invicta illa rabies, quam pro virtute barbari habent, languesceret. Tandem barbari, prælium expectando fessi, a castris recesserunt, Romanos increpantes et illudendo interrogantes, si quid ad uxores suas mandarent: tanta illis erat capiendæ urbis fiducia. Deinde bipartito agmine in Alpes ferebantur; sed Marius mira statim velocitate prævenit hostem, prioresque Teutonos sub ipsis Alpium radicibus in loco, quem Aquas Sextias vocant, adsecutus est. Vallem fluviumque medium hostes tenebant: Romanis aquarum nulla erat copia. Consultone id egerit imperator, an errorem in consilium verterit, dubium est: certe necessitate aucta virtus victoriæ causa fuit. Nam flagitante aquam exercitu Marius: »Si viri estis,« inquit, »ecce, illic habetis.« Itaque tanto ardore pugnatum est, eaque cædes hostium fuit, ut victor Romanus cruentato flumine non plus aquæ biberit quam sanguinis barbarorum.

Sublatis funditus Teutonibus in Cimbro convertitur. Hi jam (quis crederet?) per glacies Alpium *Tridentinis*¹⁾ jugis in Italiam descenderant. Qui si statim infesto agmine urbem petissent, grande fuisset discrimen; sed in Venetia, quæ fere regio Italiæ mollissima est, ipsa soli cælique clementia robur eorum elanguit; præterea panis usu carnisque coctæ et dulcedine vini mitigatos Marius in tempore adgressus est. In patentissimo, quem Radium vocant, campo exercitus concurrerunt. Hic quoque imperator noster addiderat virtuti dolum, primum nebulosum *nanctus*²⁾ ad præliandum diem, ut hosti inopinatus occurreret, tum ventosum quoque, ut pulvis in oculos Cimbris ferretur, denique acie conversa in orientem, ut ex splendore solis *galearum*³⁾ ære repercusso quasi ardere *cælum*⁴⁾ videretur. Per omnem diem conciditur hostis; sexaginta fere millia barbarorum ceciderunt.

¹⁾ at *Tridentum*, det nuværende *Trento* (ved Brennerpasset). ²⁾ *nanctus* her »vælge«. ³⁾ *galea*: »Hjelm«. ⁴⁾ *cælum*: »Luften«.

5. Aritmetisk Opgave.

1. Find
- x
- og
- y
- af Ligningerne

$$\begin{aligned}x^2 + 5y^2 + 3x - 5y - 10 &= 0 \\2x^2 - 5xy + 10y^2 + 16x - 40 &= 0.\end{aligned}$$

2. Hvilke Værdier kan Brøken

$$y = \frac{8 - x^2}{6 - 2x}$$

antage for alle mulige reelle Værdier af x^2 .

3. Find et fir cifret Tal, om hvilket det er givet, at de tre sidste Cifre danner en Differensrække, og at det to cifrede Tal, der skrives med de to første Cifre, er en Tredjedel af det, der skrives med de to sidste Cifre. Cifrene skal overalt tages i den Orden, hvori de staar i det søgte Tal.

6. Geometrisk Opgave.

1. Konstruer Toppunkterne og Brændpunkterne i en Hyperbel, der har to givne Linier til Asymptoter, og hvis Parameter (σ : Korden gennem et Brændpunkt vinkelret paa Brændpunktaksen) har en given Længde.

2. Find Toppunktsvinklen i den til et Kugleudsnit hørende Kugle, naar denne Kegles krumme Overflade er n Gange Overfladen af Udsnittets indskrevne Kugle. Hvilke Værdier kan n have? Eks. $n = 2$.

3. En retvinklet Trekant er indskrevet i en given Parabel, saaledes at den rette Vinkels Spids ligger fast i Parablens Topunkt; find det geometriske Sted for dette Punkts Projektion paa Hypotenusen.

7. Beregningsopgave.

1. De to Sider i en Trekant med Arealet $325,6 \text{ cm}^2$ er $27,34 \text{ cm}$ og $39,58 \text{ cm}$. Beregn Trekantens Vinkler og tredje Side samt Radierne i dens ind- og omskrevne Cirkel.

2. Beregn det Rumfang, der ligger mellem en Kugle med Radius 1 cm og en omskrevet Kegleflade, hvis Toppunkt (Midtpunkt) har Afstanden 2 cm fra Kuglens Centrum.

8. Projektionstegning.

Tegn Billederne af en regulær firsidet Pyramide, som staar paa en Plan, der danner lige store Vinkler med Billedplanerne, saaledes at en af Grundfladens Diagonaler er vandret; tegn endvidere Billederne af Grundfladens omskrevne Cirkel.

Denne Cirkels Diameter maa ikke være mindre end $1\frac{1}{2}$ Tomme, Pyramidens Højde ikke mindre end 2 Tommer; Pyramiden skal ligge helt i 1ste Rumvinkel.

Ved. Optrækningen betragtes Pyramidens Sideflader som ugenomsigtige.

2. Realeksamen.

Der indstillede sig 15 Disciple.

Desuden indstillede sig til Tillægsprøve i Latin 14 Privatister. I Aarets Løb indstillede sig 10 Privatister til samme Tillægsprøve.

Realeksamen 1909.

Disciplinens Navne.	Skriftlig Dansk.		Mundtlig Dansk.		Engelsk.		Fransk.		Skriftlig Regning og Matemathik.		Mundtlig Regning og Matemathik.		Naturlære.		Historie.		Geografi.		Naturhistorie.		Legemsøvelser.		Orden med skriftl. Arbejder.		Kvotient.		Tysk.		Bogholderi.		Stenografi.			
	4	4	4	4	4	4	4	4	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
F. F. Andersen	4	4	4	4	4	4	4	4	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
O. E. H. Blumenhagen	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
C. H. J. Christensen	5	5	5	5	5	5	5	5	9	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
P. P. Esbjerg	5	5	5	5	5	5	5	5	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
E. J. F. Sporon-Fiedler	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
A. Gredsted	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
N. J. Hansen	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
E. T. Jahn	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
E. Landsberg	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
G. H. B. Lange	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
A. S. Larsen	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
R. Lundbeck	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
J. B. Nielsen	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
K. A. N. Nøkkentved	9	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
H. F. Rahr	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

I Juni-juli 1909 og i Løbet af Skoleaaret 1909—10 har følgende bestaaet Tillægsprøve i Latin: K. P. Eriksen 5, A. S. Isager 5, S. A. Gelling-Hansen 5, E. B. W. Jørgensen 4, Warla Johanne Klein 5, Ella Storm Hansen 5, Ebba Holch Schaldemose 5, R. Lundbeck 4, O. E. H. Blumenhagen 4, V. N. Eskelund 4, P. Otzen 6, I. O. Hansen 6, H. M. Rasmussen 6, O. L. Rasmussen 4, J. C. Jacobsen 5, E. Bech 6, E. J. S. Frølich 5, Karen Elise Knudsen 8, G. Madsen 6, G. R. Simonsen 6, H. C. Broholm Hansen 5.

Opgaverne ved den skriftlige Del af Realeksamen var følgende:

1. Dansk Stil.

Hvilket Land jeg helst vilde besøge og hvorfor.

2. Regning og Matematik.

1. Et rektangulært Jordstykke, der er $95,2$ m langt og $48,7$ m bredt, betales med 6789 M. Hvad bliver derefter Prisen i danske Penge paa 1 Td. Land, naar $1 \text{ M.} = 0,89 \text{ Kr.}$ og $0,1813 \text{ Td. Land} = 1000 \text{ m}^2$?

2. En Mand har d. 1ste Juli i hvert af Aarene 1899—1908 (begge medregnede) indsat 567 Kr. i en Sparekasse, som giver $\frac{1}{2}$ pCt. p. a. i Rente. Hvor stor er den Sum, som han derefter vil kunne hæve i Sparekassen d. 1ste Juli 1909?

3. Man skal bestemme de nøjagtige Grænser, mellem hvilke x maa ligge, naar Polynomiet

$$y = 23,7 + 97,55x - 5x^2$$

skal være positivt.

3. Mellemskoleeksamen.

Der indstillede sig 47 Disciple.

Mellemskoleeksamen 1909.

Disciplenes Navne.	Skriftlig Dansk.		Engelsk.	Tysk.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Fysik.	Skriftl. Regning og Matematik.	Mundtl. Regning og Matematik.	Skrivning.	Tegning.	Gymnastik.	Orden m. skrift- lige Arbejder.	Kvotient.	Sløjd.	Latin.
	Mundtlig Dansk.																
G. V. Aaderup.....	6	6	6	7	6	8	7	8	8	8	6	7	6	7	6,86	6	»
A. C. N. Andersen.....	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5,36	7	6
A. W. W. Andersen.....	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4,38	6	»
E. H. A. Berner.....	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4,07	4	»
K. Binderkrantz.....	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4,36	5	»
H. T. W. Christoffersen.....	6	6	6	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4,64	5	»
P. M. S. Dessau.....	6	6	6	6	7	6	6	6	8	6	6	6	6	6	6,23	6	6
P. C. H. Dreyer.....	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5,71	6	6
V. N. Eskelund.....	4	4	5	5	6	5	4	4	8	6	6	6	6	6	5,17	4	»
J. G. S. Hansen.....	5	5	5	6	6	4	6	5	5	5	5	4	2	5	4,86	4	»
K. L. G. Seyer-Hansen.....	4	5	4	4	5	3	4	4	3	4	4	4	4	6	4,36	6	6
E. Hedemann.....	6	6	6	6	6	6	6	4	5	4	5	5	5	5	5,50	6	6
O. Hennings.....	5	5	4	4	4	4	5	5	5	4	5	4	6	4	4,50	5	5
K. R. Henriksen.....	6	6	6	6	6	6	6	6	8	6	6	6	6	6	6,14	7	»
H. C. T. Herting.....	6	6	6	6	5	5	5	5	3	5	6	6	6	6	5,36	6	5
K. A. P. Hoeg.....	5	5	5	6	5	5	6	6	5	4	4	5	5	5	5,14	6	5
C. F. Høyrup.....	4	5	4	5	2	2	5	3	4	4	4	7	6	6	4,43	6	4
G. Jensen.....	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	4	6	6	5,14	6	»
K. A. Jespersen.....	5	5	4	4	5	6	5	7	6	5	6	6	6	6	5,50	6	»
P. C. S. Jørgensen.....	5	6	6	5	4	5	5	5	5	5	4	4	5	6	5,00	6	»
N. J. N. Kjærsgaard.....	6	6	6	6	5	6	7	7	6	6	6	6	6	6	6,07	6	7
O. V. Larsen.....	5	6	6	5	6	6	7	6	5	6	»	»	6	6	5,82	6	5
H. Lauritzen.....	6	6	5	5	4	5	5	7	4	6	5	4	6	6	5,29	6	»
H. J. Levinson.....	5	6	6	6	5	6	6	5	2	3	6	6	6	6	5,36	7	5
O. Lindegaard.....	4	4	4	4	4	4	4	6	3	5	6	4	4	4	4,43	6	»
E. Lomholt.....	4	6	6	6	6	5	6	7	6	6	6	4	6	5	5,50	6	»
F. Mazanti.....	5	5	4	4	4	4	4	5	2	4	4	4	6	6	4,36	6	4
K. H. W. Mørch.....	6	6	6	6	6	6	6	6	5	6	4	4	6	6	5,64	6	6
E. Hindse-Nielsen.....	6	6	6	6	5	5	6	6	6	5	6	4	6	6	5,64	6	5
H. P. D. Nielsen.....	5	5	5	4	6	5	6	6	6	4	6	6	7	6	5,50	6	»
O. Nielsen.....	6	6	5	5	4	5	6	7	5	4	5	6	5	6	5,36	6	»
P. Otzen.....	6	6	6	6	5	6	6	8	8	6	6	4	6	6	6,07	6	»
S. Pedersen.....	6	6	6	6	7	8	5	8	8	7	5	5	5	6	6,29	5	8
H. Petersen.....	4	5	5	5	5	4	5	5	6	3	5	3	5	5	4,64	6	5
O. Rahr.....	5	5	5	4	4	4	4	3	4	4	4	5	5	5	4,29	5	4
A. P. Rasmussen.....	6	6	6	6	6	5	5	6	4	3	7	6	»	6	5,54	7	4
K. Rasmussen.....	5	6	6	5	5	5	5	6	4	4	6	6	7	6	5,43	6	4
O. L. Rasmussen.....	4	5	6	5	4	4	6	5	4	5	»	»	6	5	4,92	6	5
C. A. Schaffalitzky.....	6	6	6	6	5	7	6	7	5	5	5	6	6	5	5,79	6	5
J. H. Schaldemose.....	6	6	6	6	6	6	7	6	5	6	4	6	5	6	5,79	6	5
C. Strøm.....	6	6	6	6	8	7	6	4	6	6	5	4	6	5	5,85	»	8
K. G. H. Svendsen.....	5	5	6	5	5	5	6	5	3	4	4	6	5	5	4,93	6	»
N. P. Sørensen.....	6	6	6	5	5	7	7	7	6	6	»	»	7	6	6,17	6	5
T. B. Thrige.....	5	5	5	5	4	4	4	5	4	4	4	2	5	4	4,29	6	»
H. H. Toft.....	5	5	5	5	6	6	5	7	8	7	7	6	7	6	6,14	6	»
H. V. Westergaard.....	4	5	4	4	4	4	5	5	3	3	4	3	4	4	4,00	4	»
E. Wiberg.....	6	6	6	5	5	5	5	7	5	5	6	5	7	6	5,64	6	5

Opgaverne ved den skriftlige Del af Mellemskoleeksamen var følgende:

1. Dansk Stil (Genfortælling).

Den tyske Eventyrfortæller Grimm og den lille Pige.

En Dag sad den bekendte tyske Eventyrfortæller Jacob Grimm i sit Studerekammer og arbejdede. Da ringede det pludselig paa Gadedøren, og da Tjenestepigen kom ud og lukkede op, saa hun, at der paa Trappen stod en lille Pige paa omtrent otte Aar, der øjensynlig var af en dannet og velstaaende Familie. Den lille spurgte, om hun kunde komme til at tale med Professoren. Tjenestepigen, der tænkte, at hun vel sagtens var en Datter af nogle af Professorens Bekendte og maaske havde en Besked at bringe fra sine Forældre, førte hende ind til Professoren i hans Studerekammer. Han tog venligt imod den ham ubekendte lille Pige og spurgte, hvad hun havde paa Hjerte. Hun saa paa ham med alvorlige Øjne og sagde: »Er det dig, der har skrevet de mange smukke Eventyr?« »Ja, min lille Ven, det er mig.« »Jamen,« blev den lille ivrigt ved, »er det dig, der har skrevet Eventyret om den lille kloge Skrædder?« »Ja, det er det for Resten,« svarede Professoren uden endnu at kunne forstaa, hvor den lille vilde hen med sine Spørgsmaal; »men hvorfor spørger du mig om det?« »Jo, for du har til Slutning skrevet, at den, der ikke tror Historien, skal betale en Daler. Og jeg tror nu ikke paa, at en Skrædder kan faa en Prinsesse til Kone, og saa maa jeg jo give dig en Daler. Men der var ikke mere end otte Skilling i min Sparebøsse, saa derfor kan du ikke faa mere nu; men efterhaanden som jeg faar flere, skal jeg nok komme herop med dem.«

2. Dansk Stil.

Fortæl noget om, hvorledes et Hus bliver bygget og indrettet til Beboelse.

3. Matematik.

1. Konstruer en Trekant AOB saaledes, at
 $\angle A = \angle B = 75^\circ$ og $OA = a$,
 idet a er et givet Liniestykke.

Konstruer dernæst gennem OB 's Midtpunkt C en Linie, der skærer OA i D saaledes, at $\angle BCD = 120^\circ$.

Konstruer endelig den Figur, der er symmetrisk med Firkant $ABCD$, idet BC er Symmetriakse.

2. Find x af Ligningen

$$x^3 - (x - 1)^3 = 397,$$

og gør Prøve.

4. Regning.

1. Tre Partier Bomuld paa 192 kg, 160 kg og 128 kg blev spundet til Garn. og dette blev farvet. Ved Spindingen svandt Bomuldens Vægt $\frac{1}{3}$, medens ved den paafølgende Farvning Vægten af det Garn, der blev spundet af det første Parti Bomuld, forøgedes med $3\frac{1}{4}$ pCt., af det andet med $6\frac{1}{4}$ pCt. og af det tredje med $12\frac{1}{2}$ pCt. Find den samlede Vægt af det farvede Garn.

2. En Vandspand, hvis Tværmaal foroven er $23,4$ cm, forneden $16,6$ cm og hvis Dybde er 21 cm, staar under en aaben Vandhane og fyldes i 55 Sekunder. Hvor mange Liter Vand løber der ud af Hanen i 1 Minut?

Spandens Rumfang er

$$\frac{1}{2} d (T^2 + Tt + t^2),$$

naar d betegner Dybden, T og t de to Tværmaal.

2. Lærerpersonalet.

Under 22. Maj f. A. blev Overlærer K. Schmidt, R. af D., optaget som korresponderende Medlem af La Real Academia de la Historia i Madrid.

Under 2. Juli f. A. udnævntes Overlærer Dr. S. A. Christensen til Rektor for Nykøbing Katedralskole.

Under 17. August f. A. ansatte Ministeriet cand. mag. L. V. H. Madsen som Timelærer ved Odense Katedralskole fra 19. August at regne.

Under 9. April d. A. udnævntes Adjunkt M. Rasmussen, R. af D., til Overlærer fra 1. April at regne.

Under 30. April er Adjunkt Black bleven udnævnt til Officier d'Académie.

Under 23. Maj konstitueredes Timelærer H. O. F. Hansen som Adjunkt.

---

3. Disciplene.

Efter forrige Aars Beretning var Disciplenes Antal 290. Af disse forlod 32 Skolen efter bestaaet Afgangseksamen for studerende, 15 efter bestaaet Realeksamen, 1 efter bestaaet Mellemskoleeksamen.

Af de tilbageblevne 242 udgik lige efter Eksamen 4. Derimod optoges 55 Disciple, saa at Antallet ved det nye Skoleaars Begyndelse var 293.

I Løbet af Skoleaaret udgik 6 Disciple; derimod optoges 3 Disciple, saa at Antallet nu er 290, der er fordelt i de forskellige Klasser, som følgende alfabetisk ordnede Liste udviser. Ved de nyoptagne er de fuldstændige Navne, Fødselsdag og Faderens Stilling og Opholdssted angivne.

3die Gymnasieklasse*). 1. F. P. Allerup. m. 2. A. J. Andersen. k. 3. N. J. O. Andersen. n. 4. P. A. Andersen. n. 5. R. L. W. Andersen. m. 6. N. P. Bruun. k. 7. A. Busch. k. 8. O. E. Busch. m. 9. K. A. Christensen. k. 10. M. Christoffersen. n. 11. N. C. Hansen. n. 12. V. Hansen. n. 13. T. Hjort. n. 14. H. Jensen. m. 15. P. C. Jespersen. n. 16. S. Knudsen. m. 17. C. A. Koefoed. n. 18. K. L. Kristensen. 19. R. Oest Larsen. m. 20. M. O. Lehmann. n. 21. C. C. Møller. n. 22. A. V. Nielsen. n. 23. H. T. Nielsen. m. 24. C. D. N. Nøkkentved. m. 25. C. Munch Petersen. m. 26. N. C. D. Petersen. m. 27. A. B. Prip. n. 28. M. F. Raffenberg. n.

---

*) k: den klassiske Afdeling; m: den matematiske Afd.; n: den nysproglige Afd.

29. P. J. B. Rasmussen. n. 30. V. B. Schaffalitzky de Muckadell. m. 31. A. M. Schmidt. k. 32. J. O. Seedorff. n. 33. O. Svanholt. n.

2den Gymnasieklasse. 1. R. G. Aagaard. m. 2. F. C. J. Barfoed. m. 3. C. O. M. Christensen. m. 4. R. B. Clemmensen. k. 5. V. T. W. Elmquist. k. 6. T. F. Enrum. n. 7. H. G. Friis. 8. E. J. Frølich. n. 9. A. K. Gaarde. m. 10. J. Gandil. k. 11. M. L. Grubbe. n. 12. F. Hansen. m. 13. H. E. Hansen. n. 14. H. J. Hansen. n. 15. Knud Alsøe Hansen (S. af Sognepræst H., Odense, f. $\frac{5}{11}$ 92). k. 16. H. G. C. K. Hansen Harnfeldt. n. 17. K. S. A. Henriksen. n. 18. C. R. Homann. k. 19. E. J. St. Jørgensen. n. 20. O. C. Jørgensen. m. 21. E. Karstens. n. 22. S. K. J. Kinch. n. 23. O. B. L. Knudsen. n. 24. E. Kristiansen. n. 25. J. Lange. k. 26. T. Mathiasen. m. 27. A. C. A. Mohr. k. 28. H. V. Mortensen. n. 29. S. H. Mose. n. 30. C. Nedermark. k. 31. E. S. Nielsen. n. 32. T. E. Ravn Nielsen. n. 33. J. O. Pedersen. n. 34. H. L. Rasmussen. n. 35. J. W. Rasmussen. m. 36. K. F. Schmidt-Phiseldeck. k. 37. J. C. A. Talleruphus. k.

1ste Gymnasieklasse og Realklassen**). 1. G. V. Aaderup. m. 2. P. Albrethsen. m. 3. A. C. N. Andersen. n. 4. A. W. W. Andersen. r. 5. Erland Bech (S. af Assistent B., Dalum, f. $\frac{24}{1}$ 93). k. 6. E. H. A. Berner. r. 7. K. Binderkrantz. r. 8. H. T. W. Cbristoffersen. r. 9. O. C. B. Claussen. n. 10. G. J. H. L. Conrau. m. 11. P. M. S. Dessau. n. 12. P. C. H. Dreyer. n. 13. K. P. Eriksen. n. 14. V. N. Eskelund. k. 15. Rudolf Thorøe Friis (S. af Sparekassedirektør T., Kerteminde, f. $\frac{29}{3}$ 95). m. 16. Hans Christian Broholm-Hansen (S. af Dylrøge H.,

---

**) r: Realklassen.

Odense, f. $\frac{8}{3}$ 93). k. 17. J. G. S. Hansen. r. 18. Jørgen Olaf Hansen (S. af Forstander ved Døvstummeskolen i Nyborg H., f. $\frac{28}{1}$ 94). n. 19. K. L. G. Seyer-Hansen. r. 20. N. J. Hansen. m. 21. Sven Alsøe Hansen (Broder til Nr. 15 i 2den Gymnasiekl., f. $\frac{25}{3}$ 94). k. 22. Svend Aage Gelting-Hansen (S. af Apoteker H., Nyborg, f. $\frac{16}{4}$ 95). m. 23. T. B. S. Hansen. r. 24. E. Hedemann. n. 25. O. Hennings. n. 26. K. R. Henriksen. m. 27. V. A. Henriitzy. m. 28. H. C. T. Herting. k. 29. K. A. P. Høeg. n. 30. C. F. Høyrup. r. 31. Aage Svend Isager (S. af Ur-mager I., Nyborg, f. $\frac{12}{3}$ 94). k. 32. H. V. A. Jacobsen (genoptagen). r. 33. Jacob Christian Jacobsen (S. af Gaardejer J., Snøde, f. $\frac{15}{1}$ 93). n. 34. G. Jensen. r. 35. K. A. Jespersen. r. 36. Hans Peter William Juul (S. af Lærer J., Kerteminde, f. $\frac{18}{8}$ 94). m. 37. P. C. St. Jørgensen. r. 38. N. J. N. Kjærsgaard. n. 39. O. V. Larsen. n. 40. H. Lauritzen. r. 41. K. Lersey. m. 42. H. J. Levinsen. n. 43. H. D. Lindebod. n. 44. O. Lindgaard. m. 45. E. Lomholt. m. 46. F. Mazanti. r. 47. K. H. W. Mørch. n. 48. E. Hindse-Nielsen. n. 49. H. P. D. Nielsen. r. 50. O. Nielsen. r. 51. P. Otzen. k. 52. H. F. A. Juul-Pedersen. n. 53. Morits Pedersen (S. af Gaardejer A. Pedersen, Bellinge, f. $\frac{17}{2}$ 92). m. 54. S. Pedersen. k. 55. Ditlev Christian Petersen (S. af Cikorietørreriejer P., Nyborg, f. $\frac{10}{5}$ 94). m. 56. H. Petersen. n. 57. O. Rahr. k. 58. A. P. Rasmussen. k. 59. Hans Marius Rasmussen (S. af Gaardbestyrer R., Esterbølle, f. $\frac{18}{5}$ 94). k. 60. K. Rasmussen. r. 61. Oscar Loppnau Rasmussen (S. af Læge R., Snøde, f. $\frac{14}{4}$ 94). n. 62. O. L. Rasmussen. n. 63. C. A. Schaffalitzky de Muckadell. n. 64. J. H. Schaldemose. n. 65. Gunner Rosendal Simonsen (S. af Murmester S., Odense, f. $\frac{20}{1}$ 95). k. 66. Simon Laurits Simonsen (S. af Gaardejer S., Sønderby Bjerge, f. $\frac{21}{9}$ 92). m. 67. Jørgen Peter Alfred Pedersen Skovlund (S. af afd. Tømrer Jørgensen, Verringe, adopteret af

Drejermester Pedersen, Skovlund, f. $\frac{3}{1}$ 95). m. 68. C. Strøm. n. 69. K. G. H. Svendsen. m. 70. N. P. Sørensen. m. 71. T. B. Thrige. m. 72. H. H. Toft. m. 73. Kai Fedder Schmidt Wiggers (S. af Fabrikant W., Svendborg, f. $\frac{19}{5}$ 93). m.

4de Mellemskoleklasse***). 1. V. I. Sørensen Al-lesø. l. 2. K. V. Bremer. 3. K. I. Christiansen. l. 4. H. T. C. Cramer. 5. V. M. Dessau. l. 6. H. A. P. Esbjerg. 7. A. H. N. Eskelund. l. 8. Å. K. Håstrup. 9. K. J. Seyer-Hansen. 10. N. P. Hansen. l. 11. S. H. Henriksen. l. 12. E. T. Hjordt. l. 13. H. Jacobsen. 14. F. Hempel-Jørgensen. l. 15. M. L. R. Jørgensen. l. 16. Carl Alfred Knudsen (S. af Lokomotivfører K., Nyborg, f. $\frac{7}{3}$ 95). 17. H. D. Lindebod. 18. S. H. Lützhøft. l. 19. Anker Munck (S. af Sognepræst M., Vordingborg, f. $\frac{6}{3}$ 95). l. 20. A. H. Nielsen. l. 21. P. O. Nielsen. l. 22. S. Nielsen. l. 23. A. Pedersen. 24. K. A. Pedersen. l. 25. H. J. Pedersen. 26. D. Plum. 27. A. F. Poulsen. 28. N. C. G. M. Rasmussen. l. 29. Christian Carl Emil Julius Peter Rømhild (S. af Oversergent R., København, f. $\frac{1}{4}$ 95). l. 30. J. L. Schaffalitzky de Muckadell. 31. N. S. A. Simonsen. 32. J. B. Wiberg. l.

3die Mellemskoleklasse. 1. P. H. Allerup. 2. A. V. Arendrup. 3. T. J. v. Baden. 4. H. Bang. 5. H. C. Barfoed. 6. A. C. Bolwig. 7. K. J. C. W. Borchsenius. 8. Jens Einar Christensen (S. af Handelsrejsende C., Odense, f. $\frac{25}{12}$ 94). 9. P. Eriksen. 10. A. E. B. Gerlyk. 11. S. O. V. S. Hansen. 12. K. Hansenmeyer. 13. K. V. Henriksen. 14. O. C. M. Holmgaard. 15. N. A. Jacobsen. 16. C. T. W. Jensen. 17. C. E. B. Jensen. 18. J. N. H. Jensen. 19. C. Johnsen. 20. J. G. B. Krogh. 21. C. L. Larsen.

***) l: læser Latin.

22. R. F. Laursen. 23. M. N. Madsen. 24. Alfred Müller (S. af Mejeribestyrer M., Røjle, f. $18/3$ 95). 25. C. Møller. 26. A. Nielsen. 27. H. L. Nielsen. 28. H. Nielsen. 29. S. Paulsen. 30. F. Plum. 31. H. T. Petersen. 32. O. F. B. Rasmussen. 33. V. R. L. Rasmussen. 34. Axel Krarup Rosendal (S. af Lærer R., Odense, f. $21/11$ 95). 35. H. E. Schaffalitzky de Muckadell. 36. E. Thomsen. 37. E. Tranberg. 38. H. S. Wagner. 39. F. E. Wilhjelm. 40. K. E. P. Zeberg.

2den Mellemskoleklasse. 1. C. M. Andersen. 2. K. Andresen. 3. K. Bang. 4. Hans Peter Anders Ahrendt Barfoed (S. af Pastor em. B., Odense, f. $13/6$ 97). 5. S. E. Bjerre. 6. O. E. Bloch. 7. H. P. Borchsenius. 8. P. E. C. Bosse. 9. A. Christensen. 10. G. Danielsen. 11. K. B. Enrum. 12. C. Eriksen. 13. O. V. E. Ernst. 14. C. V. J. Gericke. 15. C. J. Hansen. 16. E. R. Hansen. 17. T. G. B. Hansen. 18. K. Høyrup. 19. Olaf Eilskov Jacobsen (S. af Grosserer J., Odense, f. $8/4$ 97). 20. S. A. J. Jensen. 21. J. K. Johannesen. 22. J. K. L. Johansen. 23. K. F. Kinch. 24. O. K. G. Krüger. 25. A. Küster. 26. E. P. S. Larsen. 27. O. C. Larsen. 28. V. T. Oest Larsen. 29. O. D. Lindebod. 30. P. B. Madsen. 31. H. D. Mikkelsen. 32. K. B. Møller. 33. Anker Gjermer Hilmer Nielsen (S. af Smedemester N., Odense, f. $4/3$ 97). 34. Erik Rosenberg Nielsen (S. af Bogbinder N., Odense, f. $5/7$ 97). 35. H. A. V. Nielsen. 36. V. Jensen-Nielsen. 37. J. H. Oldenburg. 38. A. J. Olsen. 39. P. M. Petersen. 40. K. H. Pheiffer. 41. J. E. V. Rasmussen. 42. V. Simonsen. 43. E. P. Stokkebye. 44. M. V. Sørensen. 45. S. J. Sørensen. 46. N. C. G. Thordal. 47. Aa. Wagner.

1ste Mellemskoleklasse. 1. N. C. Blumensaadt. 2. C. O. C. Hansen. 3. Andreas Ahrendt Barfoed

- (Broder til Nr. 4 i 2. Mellemkl., f. $1^6/_{10}$ 98). 4. Viggo Berthelsen (S. af Forpagter B., Nislevgaard, f. $3^0/_{11}$ 98). 5. Ejnar Christensen (S. af Forretningsfører C., Odense, f. $2^8/_{11}$ 97). 6. Johannes Ørnstrup Christiansen (S. af Købmand C., Bred. f. $1^5/_{9}$ 97). 7. Knud Otto Børge Cronfelt (S. af Overlærer C., Odense, f. $2^5/_{8}$ 98). 8. Kaj Lauritz Grønlund (S. af afd. Guldsmed G., Odense, f. $3^0/_{6}$ 98). 9. Viktor Hansen (S. af Grosserer H., Odense, f. $2^1/_{7}$ 97). 10. Peter Karl Richard Hermansen (S. af Prokurist H., Odense, f. $1^0/_{8}$ 97). 11. Birger Stürup-Johansen (S. af afd. Provst J., Dybe, f. $1/_{3}$ 98). 12. Aage Rudolph Hans Johansen (S. af Elektriker J., Odense, f. $2^0/_{8}$ 97). 13. Vagner Emil Johansen (S. af Detaillist J., Odense, f. $3^1/_{1}$ 98). 14. Aage Marinus Jørgensen (S. af Lærer J., Stærmose, f. $1^3/_{10}$ 96). 15. Mads Christian Steenberg Jørgensen (S. af afd. Sognepræst J., Hastrup, f. $1^2/_{4}$ 98). 16. Viggo Emil Korch (S. af Kommuelærer K., Odense, f. $1^8/_{6}$ 97). 17. Harry Madsen (S. af Læstefabrikant M., Odense, f. $2^2/_{5}$ 97). 18. Einar Dam Mikkelsen (S. af Gaardejer M., Aasum, f. $1^7/_{8}$ 98). 19. Poul Adam Mørch (S. af Oberstløjtnant M., Odense, f. $2^3/_{3}$ 98). 20. Andrew Peter Nielsen (S. af Dampskibsfører N., Odense, f. $9/_{6}$ 98). 21. Carl Aage Cohr Nielsen (S. af Handelsrejsende N., Odense, f. $2^2/_{9}$ 97). 22. Kai Oluf Nielsen (S. af Adjunkt N., Odense, f. $1^9/_{5}$ 98). 23. Arthur Hermann Carl Offenhäuser (S. af Bundtmager O., Odense, f. $7/_{10}$ 98). 24. Olaf Frederik Pedersen (S. af Dylæge P., Rynkeby, f. $1^7/_{4}$ 98). 25. Paul Carl Emil Sand (S. af Købmand S., Odense, f. $3^0/_{10}$ 97). 26. Sven Aage Simonson (S. af Trafikassistent S., Odense, f. $2/_{11}$ 98). 27. Max Ove Svendsen (S. af Forpagter S., Brændegaard, f. $2^7/_{7}$ 97). 28. Kai Thomsen (S. af Bankdirektør T., Odense, f. $2^5/_{1}$ 98).

4. Undervisningen.

Alle Klasser har været delte undtagen 1. M.

Fagene har været fordelte saaledes:

Rektor: Latin i III, k og I k; 1 Time Dansk i 1. M.	12 Timer.
Overlærer Schmidt: Naturlære i hele Skolen undtagen i 1., 2. og 3. Kl. i Mellemskolen	24 —
Overlærer Gredsted: Historie i III, II, I, r, 4. M. og 3. M. B.; Latin i I n	36 —
Overlærer Kaas: Latin i III n; Fransk i III og II k + m, I n og r	24 —
Overlærer Wilhjelmsen: Latin i II k, II n og 4. M.; Græsk i I k; Historie i 3. M. A og Oldtidsk. i II k og I n	24 —
Overlærer Teisen: Religion i 1.—4. M.; Dansk i 2 M. A. og 1. M.; Historie i 2. M.	24 —
Overlærer Cronfelt: Matematik i r, 3. M. og 2. M. B; Skrivning i 3. M., 2. M. A og 1. M; Naturlære i 3. M. A, 2. M. A og 1. M; Regning i 1. M	36 —
Overlærer Rasmussen: Naturhistorie i 1.—4. M. og r; Naturh., Naturl. og Geografi i II, k og m og I k; Skrivning i 4. M. og 3. M.	24 —

Adjunkt Nielsen: Matematik i I, II og III n og k samt 4. M.; Naturlære i 3. M. B; Skrivning i 2. M. B; Inspektion 1 Time	29	Timer.
Adjunkt Rahr: Dansk i I k + m, II k + m og III n; Tysk i II n og 4. M.....	27	—
Adjunkt Black: Fransk i II n og I m + k; Engelsk i III, II n og I n; Oldkendskab i III, II m & n og I m.....	31	—
Adjunkt Dr. phil. Mortensen: Dansk i III k + m, II n og I n; Tysk i III n, I n, r og 2. M. A... ..	28	—
Adjunkt Herløv-Müller: Græsk i III k og II k; Engelsk i 2. M.; Inspektion ved Sang 2 Timer; Sløjd	35	—
Adjunkt Bardram: Dansk i r, 3. M. og 2. M. B; Tysk i 3. M. A og 1. M; Engelsk i 4. M.....	33	—
Adjunkt Leidersdorff: Geografi i 1.—4. M. og r; Naturh., Naturlære og Geografi i III og II n og I n & m; Sang	35	—
Konst. Adjunkt Hansen: Engelsk i 3. M., I og II k + m og r; Tysk i 2. og 3. M. B; Dansk i 4. M.....	32	—
Timelærer cand. mag. Madsen: Matematik i I—III m og 2 M. A; Geometri i r; Naturlære i 2. M. B; Historie i 1. M.	31	—
Pastor L. Koch: Religion i III	2	—
Cand. theol. Blessing: Religion i II og I	5	
Skatteinspektør Carlsen: Tegning i 2.—4. M.....	7	—
Kommunelærer Larsen: Tegning i 1. M.	2	—
Gymnastiklærerne Nielsen og Seebach: Gymnastik i hele Skolen	32	—

Skydeøvelserne, hvori med III og II ogsaa I og r tager Del, har været ledede af Gymnastiklærerne Nielsen og Seebach.

For Overlærer Rasmussen overtog cand. phil. Eriksen Naturhistorie i 4. M. B fra Skoleaarets Begyndelse indtil Jul. Under Adjunkt Herløv-Müllers Sygdom fra Begyndelsen af Skoleaaret besørgedes Græsktimerne af Arkivassistent Norvin, Sløjdtimerne af Kaptajn Madsen, Engelsktimerne af Kaptajn Bondo og 1 Inspektionstime af Overlærer Wilhjelms. Under sammes Sygdom overtog fra Slutningen af April Lærer Graversen og Translatør Rømhild Engelsk i 2. M. A og B, Kaptajn Madsen de fleste Sløjdtimer og Overlærer Wilhjelms 1 Inspektionstime.

Skolen takker alle de Herrer for deres gode Hjælp.

Følgende Pensa er i Aarets Løb gennemgaaede i de forskellige Klasser:

Dansk med Oldnordisk og Svensk.

1. Mlmskkl. (Overl. Teisen). Borchsenius og Winkel Horn: Læsebog for Skolens lavere og mellemste Klasser er benyttet til Læseøvelser, Samtale og Genfortælling. Grammatiske Øvelser, særligt med Benyttelse af O. Langes Øvelsesstykker. Stil hver Uge, Diktat eller Genfortælling. Læst en Del af Bondesens Skriftbog. Nogle Digte lært udenad. Rektor har i 1 Time ugentlig holdt Øvelser i Retskrivning. — 2. Mlmskkl. B (Adj. Bardram) og 2. Mlmskkl. A (Overl. Teisen). Borchsenius og Winkel Horn: Dansk Læsebog for Skolens lavere og mellemste Klasser benyttet til Oplæsning og Genfortælling. Nogle Digte lært udenad. Langes Øvelsesstykker benyttet til Analyse. Bondesens Skriftbog. Stil hver Uge, Diktat eller Genfortælling. — 3. Mlmskkl. B og A (Adj. Bardram). Borchsenius og Winkel Horn: Dansk Læsebog for Skolernes mellemste og højere Klasser er benyttet til Oplæsning og Genfortælling. Nogle Digte er lært udenad. Endvidere: Hertz: Svend Dyrings Hus. Mindre Værker er læst af og for Klassen. Olaf Lange: Øvelsesstykker er anvendt til Analyse og Tegnsætningsøvelser. Foredrag af Eleverne over selvvalgte Emner. I Reglen Stil hver Uge. I Svensk er læst i Borchsenius og Winkel Horn: Læsebog S. 472—75, 489—91, 497—501, 502—512. — 4. Mlmskkl. B og A (konst. Adj. Hansen). Borchsenius og Winkel Horns Læsebog for de mellemste og højere Klasser er benyttet til Læse- og Genfortællingsøvelser. Af eller for Klassen er læst: Holberg: Jeppe paa Bjerget, Rist: En Rekrut fra 64, Ingemann: Kristen Bloks Ungdomstreger, Hertz: Sparekassen, H. C. Andersen og Ewald: Eventyr. Desuden nogle mindre Værker. Olaf Lange: Øvelsesstykker er benyttet til Analyse. Hver Discipel har holdt et Foredrag over et selvvalgt Emne. Af Hoffs svenske Læsebog 35 Sider. I Reglen en Stil om Ugen. Stykker af Karl Mortensens Nordisk Mytologi. De ikke latinlæsende har i en ugentlig Time haft Oplæsningsøvelser. Til Eksamen opgives: Læsebogen S. 28—36, 98—104, 109—114, 148—150, 317—320, 321—323, 359—60, 384—393, 394—403, 408—413, 434—440. Hertz: Sparekassen, H. C. Andersen og Ewald: Eventyr. Svensk: S. 5—12, 55—64, 83—94. — Realklassen (Adj. Bardram). Til Oplæsning er foruden Værker af danske Forfattere benyttet Winkel Horn og Borchsenius:

Dansk Læsebog. Analyse og sproglige Øvelser efter O. Lange: Øvelsesstykker. I Reglen Stil hver anden Uge. Til Aarsprøven opgives som læst: Holberg: N. J. Kok og Den politiske Kandestøber, Brorson: Salme, Wessel: Hundemordet, Ewald: Ved Dødens Komme, Oehlenschläger: Rolf Krakes Død, Grundtvig: Ole Vind, Ingemann: Aftensang, Hauch: Søstrene paa Kinnekullen. Heiberg: Konning Volmer, Hertz: Sange af Svend Dyrings Hus, Aarestrup: Tidlig Skilsmisse. H. C. Andersen: Snemanden, Paludan-Müller: Alma, Kaalund: Et Fugleskjul, Goldschmidt: Foraaret, J. P. Jacobsen: Regnvejre. — 1. Gymnasiekl. (k. og m.) (Adj. Rahr). I Foredrag er gennemgaaet Hovedpunkter af Litteraturens Historie fra Oldtiden til henimod Aar 1800, og i Tilslutning hertil er læst af Karl Mortensens Litteratur-Udvalg I S. 99—104, 170—188, 208—234, 293—304, 313—336, 344—381. Af større Litteraturværker: Holberg: Erasmus Montanus, Wessel: Kærlighed uden Strømper, de første Akter af Oehlenschläger: Axel og Valborg. Efter Karl Mortensens Mytologi Gudelærens Hovedpunkter og Heltesagnene. Af Falbe-Hansen og Thyregods Svenske Forfattere i Udvalg: S. 23—25, 173—175, 187—188, 194—200, 205, 240—250, 308—312, 431—435, 340—342, 399—402. Hver Elev har holdt et Foredrag over et selvvalgt Emne. To Hjemmestile om Maaneden. — 1. Gymnasiekl. (n.) (Adj. Dr. Mortensen). Efter Karl Mortensens Litteraturudvalg for Gymnasiet I læst og gennemgaaet S. 34—36, 46—49, 88—94, 94—99, 123—139, 163—168, 170—182, 293—295, 298—304, 310—328, 344—355, 357—365. Holberg: Erasmus Montanus, Wessel: Kærlighed uden Strømper, gennemgaaet statarisk. Desuden forelæst Litteraturprøver af Litteraturudvalg II. I Tilslutning til Litteraturen gennemgaaet Hovedpunkter af Litteraturens Historie fra Oldtiden til henimod Aar 1800, med Hovedvægt paa Vikingeliv, Middelalder, Holberg og Rationalismen. Karl Mortensen: Nordisk Mytologi læst med Hovedvægt paa Indledning og Heltesagn. Falbe-Hansen og Thyregods Svenske Forfattere i Udvalg S. 1—7, 19—28, 119—138, 206—208, 240—250, 364, 366—367, 371—372. Hver Elev har holdt Foredrag over et selvvalgt Emne. Hjemmestil to Gange om Maaneden, sædvanlig med forberedende Gennemgang paa Skolen. — 2. Gymnasiekl. (k. og m.) (Adj. Rahr). Karl Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie indtil Heiberg. Af Litteratur er læst: St. Hansaften-Spil, Karl Mortensens Litteraturudvalg I S. 58—70, 88—93, 170—187, 190—195, 208—234, 293—304, 313—328, 340—377 samt forskellige Stykker af Borchsenius og Winkel Horns Læsebog. Højt for Klassen er læst bl. a.

Aladdin, Vaulundurs Saga. Bertelsens Oldnordisk Læsebog S. 3—21, 38—47, sammes Sproghistorie S. 1—11. Stil hver tredje Uge. — 2. Gymnasiekl. (n.) (Adj. Dr. Mortensen). Af Litteratur er gennemgaaet efter Karl Mortensens Litteraturudvalg I S. 49—58, 74—83, 88—104, 129—137, 143—168, 170—234, 249—259, 261—287, 310—317, 323—328, 340—362, 365—371, 378—380, 398—404, 415—423, 430—434. Wessels Kærlighed uden Strømper. For Klassen læst bl. a. Prøver efter Litteraturudvalg II fra Holberg til Oehlenschläger og Chr. Winther: En Aftenscene. Karl Mortensens Mindre Litteraturhistorie forfra til Grundtvig. Bertelsens Oldnordisk Læsebog S. 1—11, 13—21, 38—47. Sammes Sproghistorie S. 1—11. Stil hver tredje Uge. — 3. Gymnasiekl. (k. og m.) (Samme). Af Litteratur gennemgaaet Heiberg: En Sjæl efter Døden, H. Ibsen: Kongsemnerne, J. P. Jacobsen: Fru Fønss samt Litteraturprøver efter Karl Mortensen: Litteraturudvalg I og Winkel Horn og Borchsenius: Læsebog. Efter Karl Mortensen: Mindre Litteraturhistorie læst forfra til Holberg og repeteret Eksamenspensum. H. Bertelsen: Sproghistorie Side 7—8, 21—39, 62—67; desuden repeteret Eksamenspensum i Sproghistorie og Oldnordisk. Til Eksamen opgives af Litteratur som statarisk læst: Holbergs Erasmus Montanus, Wessels Kærlighed uden Strømper, Oehlenschlägers St. Hansaften-Spil og Heibergs En Sjæl efter Døden samt ca. 150 Normalsider af de nævnte Læsebøger; sprogligt: Oldnord. Læsebog 1—5, 13—21, 43—47, Sproghistorien 7—8, 21—27, 31—34, 36—37, 66—68, 74—77 og Litteraturudvalg I S. 377—387, Agerskov og Nørregaard: Svensk Læsebog 5—20, 38—49, 74—77, 141—147. — 3. Gymnasiekl. (n.) (Adj. Rahr). Karl Mortensen: Mindre dansk Litteraturhistorie fra Paludan-Müller ud samt forfra til Holberg; repeteret Eksamenspensum. Af Litteraturværker er læst: P. Møller: En dansk Student, J. P. Jacobsen: Fru Fønss, Ibsen: Hærmændene paa Helgeland og enkelte Partier af Brand samt Litteraturprøver af Karl Mortensens Litteraturudvalg I og Borchsenius og Winkel Horns Læsebog. Bertelsens Sproghistorie S. 22—27, 29—39, 62—71, 74—82, 85—95. Til Eksamen opgives: Holberg: Erasmus Montanus, Oehlenschläger: Hakon Jarl, Heiberg: Syvsoverdag, P. Møller: En dansk Student samt ca. 150 Normalsider af de nævnte Læsebøger. Bertelsens Oldnordisk Læsebog S. 3—13, 38—42, sammes Sproghistorie S. 7—8, 21—27, 36—37, 66—71, 74—80. Agerskov og Nørregaard: Svensk Læsebog S. 11—20, 32—49, 136—139, 142—147.

Oldtidskundskab.

(Adj. Black undtagen i 2. Gymnasiekl. (k.) og
1. Gymnasiekl. (n.) [Overl. Wilhjelm.]

1. Gymnasiekl. (m.). Sechers Mytologi, med Fremvisning af Billedstoffet. Homers Odysse (Gertz' Overs.) I, II, V og VI Sang. Enkelte Brudstykker af Iliaden oplæst for Klassen. — 1. Gymnasiekl. (n.). Sechers Mytologi, Homer: Iliade I og II, 1—493. — 2. Gymnasiekl. (k.). Drachmann: Fra den romerske Kejsertid; om Pompeji med Forevisning af Billeder; om Bygningsstilarterne; læst Stykker af Homer; Sofokles' Oedipus; Aristofanes' Skyerne; Terents' Formio; om Dramaets Oprindelse og Udvikling; om Schliemann og Udgravninger i Grækenland. — 2. Gymnasiekl. (m.) V og VI Sang af Odysseen, efter Wilster. Sofokles' Ajas, efter Thor Lange. Af Herodot, Hudes II Bind. Kunsthistorien samlet efter Luckenbachs Billeder. — 2. Gymnasiekl. (n.). V og VI Sang af Odysseen, efter Wilster. Sofokles' Ajas, efter Thor Lange. Af Herodot, Hudes II Bind. Kunsthistorien samlet efter Luckenbachs Billeder. — 3. Gymnasiekl. (m.). Aristofanes' Skyerne, efter Koch. Platos Apologien, efter Gertz. Horats' Oder, efter Glahns Udvalg. Plautus' Menæchmi, efter Jensen. Til Eksamen opgives: Odysseen, Ajas; Herodot, Plato; Plautus. Desuden Mytologi og græsk Kunsthistorie. — 3. Gymnasiekl. (n.). Samme som 3. m.

Tysk.

1. Mlmskkl. (Adj. Bardram). Reincke: Tysk Begynderbog, forfra til S. 71, benyttet til skriftlige og mundtlige Øvelser (Læsning, Genfortælling, Oversættelse, Taleøvelser). — 2. Mlmskkl. B (konst. Adj. Hansen). Reincke: Tysk Begynderbog S. 67—120. Tale- og Skriveøvelser. — 2. Mlmskkl. A (Adj. Dr. Mortensen). Reincke: Tysk Begynderbog S. 71—106; sammes Tysk Læsebog for Mellemskolen S. 1—16, 63—77. Oversættelse, Genfortælling, Smaasamtaler. Skriftlige Øvelser, ved Tavle og i Bog, til Indøvelse af Sprogformerne. — 3. Mlmskkl. B (konst. Adj. Hansen). Ingerslev og Vibæk: Tysk Læsebog for Mellemskolen S. 87—90, 100—104, 132—158, 191—197. Reincke: Tyske Taleøvelser for Mellemskolen S. 1—5, 59—68. Reincke: Tysk Grammatik S. 1—45 med nogle Forbigaaelser. Skriveøvelser. — 3. Mlmskkl. A (Adj. Bardram). Ingerslev og Vibæk: Tysk Læsebog for Mellemskolen S. 9—10, 13—23, 25—36, 42—48, 132—191. Reincke: Tyske Taleøvelser S. 1—10, 59—68. Reincke: Tysk Grammatik S. 1—18, 27—32, 39—45,

55—59. — 4. Mlmskkl. B og A (Adj. Rahr). Ingerslev og Vibæk: Tysk Læsebog for Mellemklassen S. 158—191, 197—202, 223—229. Reincke: Taleøvelser S. 59—78. Enkelte Digte læste udenad. Cursorisk i de brugte Bøger. Det vigtigste af Formlæren efter sammes Grammatik. I de sidste Maaneder af Skoleaaret skriftlige Øvelser i en ugentlig Time. — Realklassen (Adj. Dr. Mortensen). Statarisk læst: Ingerslev og Vibæk: Tysk Læse- og Lærebog for Realklassen S. 1—61, 184—189. Reincke: Tyske Taleøvelser S. 40—58. Sammes Grammatik. Maanedslæsning. G. Keller: Das Fähnlein der sieben Aufrechten (84 S.). Extempore efter Læsebogen og Dübels-Læsebogen. — 1. Gymnasiekl. (n.) (Samme). Statarisk læst Ingerslev og Vibæk: Deutschland II S. 1—8, 160—175, 233—253, Frenssen: Peter Moor S. 1—80. Knauths Auswahl: Lied von der Glocke, Die Bürgschaft, Der Ring des Polykrates, Die Kraniche des Ibykus, Der Gang nach dem Eisenhammer, Der Handschuh, Krons German daily life S. 1—16, 81—83, Meyer-Förster: Alt Heidelberg. Som Maanedslæsning fuldført Frenssens Peter Moor. I Slutningen af Skoleaaret begyndt statarisk Læsning af Schillers Wilhelm Tell (I og II Akt). 1 à 2 Timer hver Uge er anvendt til Stil paa Skolen; som Hjælpemiddel er benyttet Vibæks Grammatik og i Slutningen af Skoleaaret Reinckes Stiløvelser. — 2. Gymnasiekl. (n.) (Adj. Rahr). Statarisk læst: Schiller: Die Jungfrau, Chamisso: Peter Schlemihl, Kleist: Michael Kohlhaas (første Halvdel; sidste Halvdel benyttet til cursorisk Læsning); Heyse: L'Arrabiata, Heinemann: Goethes Leben und Werke til S. 73; Digte af Knauths Auswahl; Litteraturhistorie efter Weber: Deutsche Sprache und Dichtung. Som Regel en Stil om Ugen; indtil Jul paa Skolen, efter Jul oftest Hjemmestil (Gengivelse, Oversættelse, bundne Stile med Emner fra det læste Pensum). Mundtlig Stil efter Bovien og Gudme: Stiløvelser for Mellemklasserne og Ipsen: Kursus i Tysk II. — 3. Gymnasiekl. (n.) (Adj. Dr. Mortensen). Statarisk læst: Goethes Faust I (med nogle Forbigaaelser) og Udvalg af II, Schillers Wallensteins Lager, Lessings Nathan der Weise. Litteraturhistorie mundtlig og efter Webers lille Ledetraad. Benyttelse af Kron: German daily life, Weise: Deutsche Volksstämme und Landschaften og Vibæks Grammatik. Hjemmestil hveranden Uge, skriftlig eller mundtlig Stil paa Skolen hveranden Uge (fri Stile især i Tilslutning til det læste, extempore Stil efter dansk Diktat, enkelte Genfortællinger). Extempore efter Dübels-Læsebogen. Til Eksamen opgives: Lessings Nathan der Weise II, 5—III (ud), Goethes Faust I (Udvalg) og Weises Volksstämme etc. S.

29—66. Dette Pensum er repeteret. Desuden har Eleverne paa egen Haand læst en af følgende Romaner: Frenssen: Jörn Uhl, Hesse: Unterm Rad, Hauff: Lichtenstein, Freytag: Soll und Haben, Kurz: Schillers Heimatjahre, Sudermann: Katzensteg. De læste Tekster er oversatte; ellers Undervisning væsentligst paa Tysk.

Fransk.

Realklassen (Overl. Kaas). H. Madsen: Fransk Læsebog for ældre Begyndere, 2. Udgave, S. 2—58, 63—66, 100—111. O. Nielsens Grammatik benyttet. — 1. Gymnasiekl. (k.) (Adj. Black). Jespersen og Stigaard: Fransk Læsebog for Begyndere S. 1—91. Oluf Nielsens Grammatik. Sange lært udenad. — 1. Gymnasiekl. (m.) (Samme). Jespersen og Stigaard: Fransk Læsebog for Begyndere S. 1—91. Oluf Nielsens Grammatik. Sange lært udenad. — 1. Gymnasiekl. (n.) (Overl. Kaas). Henrik Madsen: Fransk Læsebog for ældre Begyndere S. 2—70. O. Nielsens Grammatik. — 2. Gymnasiekl. (k. og m.) (Samme). Jespersen og Stigaard: Fransk Læsebog for Begyndere S. 91—119; Jung: Læsebog for Mellemlasserne S. 18—28, 53—158. O. Nielsens Grammatik; mundtlige Øvelser efter Jungs Stiløvelser I. — 2. Gymnasiekl. (n.) (Adj. Black). Holbeck: Historiske Læsestykker S. 1—94. Oluf Nielsens Grammatik. Frie mundtlige Øvelser. Enkelte Sange sungne og Digte lært udenad. — 3. Gymnasiekl. (Overl. Kaas). Holbeck: Historiske Læsestykker; Emile Zola: Slaget ved Sedan (Heuers Udg.). O. Nielsens Grammatik; mundtlige Øvelser efter Jungs Bog.

Engelsk.

2. Mlmskkl. B og A (Adj. Herløv-Müller). Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog. Samme: Engelsk Lærebog S. 1—20. Tale- og Skriveøvelser. — 3. Mlmskkl. B og A (konst. Adj. Hansen). Jespersen: Engelsk Læsebog S. 38—67, 75—110. Tale- og Skriveøvelser. Formlæren gennemgaaet. — 4. Mlmskkl. B og A (Adj. Bardram). Jespersen: Engelske Læsestykker S. 1—103. Samme: Engelsk Begyndergrammatik. Eitrem: Engelske Genfortællinger. I den sidste Del af Skoleaaret Stil 2 Gange ugentlig. Til Eksamen opgives S. 1—8, 25—33, 36—42, 61—82, 92—98. — Realklassen (konst. Adj. Hansen). Jespersen: Engelske Læsestykker S. 104—179. Til Ekstemporal- og Maanedslæsning er benyttet Sims: The Life we Live (ca. 65 Sider). Jespersen:

Engelsk Begyndergrammatik. A. Werner: Engelske Stiløvelser. — 1. Gymnasiekl. (k. og m.) (Samme). Jespersen: Engelske Læsestykker S. 139—179. Jacobs: *The Lady of the Barge*, ca. 125 Sider. Kron: *The Little Londoner*, ca. 30 Sider. Jespersen: Kortfattet engelsk Grammatik. — 1. Gymnasiekl. (n.) (Adj. Black). Jespersen: Læsestykker med Øvelser S. 104—182. Skriftlige Øvelser efter samme Bog. Samme: Engelsk Læsning for Mellemklasser S. 1—154. Sammes Grammatik. — 2. Gymnasiekl. (k. og m.) (konst. Adj. Hansen). Sims: *The Life we Live*, 28 Sider. Jacobs: *The Lady of the Barge*, 139 Sider. Kible Howard: *The Smiths of Surbiton*, ca. 35 Sider. Kron: *The Little Londoner*, ca. 35 Sider. Jespersen: Kortfattet engelsk Grammatik. Til Maanedslæsning er benyttet Sims: *The Life we Live*, ca. 70 Sider. — 2. Gymnasiekl. (n.) (Adj. Black). Jespersen: *England and America Reader* S. 67—80, 98—176, 207—220. Adolf Hansen: *Engelsk Poesi* S. 1—90. Anthony Hope: *The Prisoner of Zenda*, S. 1—128. Jespersen: Grammatik. Engelske Sange. Genfortællingsstile en Gang om Ugen. — 3. Gymnasiekl. (k. og m.) (Samme). Pinero: *The Cabinet Minister*. Marchmont: *By Right of Sword*. Kron: *The Little Londoner*, 50 Sider. Jespersens Grammatik. Forskellige Digte o. l. lært udenad. — 3. Gymnasiekl. (n.) (Samme). Jespersen: *England and America Reader*, S. 204—249. Pinero: *The Cabinet Minister*. Anthony Hope: *The Prisoner of Zenda*. Jespersens Grammatik. Skriftlige Øvelser hver Uge, mest Genfortællinger, men ogsaa saavel Oversættelse fra Dansk som frie Udarbejdelser. Forskellige Digte o. l. lært udenad. Romaner og Fortællinger af den moderne Litteratur udlaante fra Bibliotheket til Eleverne til Hjemmelæsning. Der opgives til Eksamen, efter Undervisningsinspektørens Bestemmelse: Jespersen: *England and America Reader*, S. 52—144, og Adolf Hansen: *Engelsk Poesi* I, S. 5—12, 29—34, 52—67.

Latin.

4. Mlmskkl. (Overl. Wilhjelm). J. K. Larsen: *Latinsk Lærebog* 1. Afdeling og af 2. Afdeling Stykkerne: 45, 50, 51, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 65, 67 og 74 (undt. Nr. 2). Formlære efter Linderstrøm Langs Grammatik. Til Eksamen opgives Stykkerne: 37, 38, 39, 40, 41, 45, 50, 51, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 65, 67 og 74 (undt. Nr. 2). — 1. Gymnasiekl. (k.) (Rektor). Cæsar, *de bello Gall.* III og V; Ciceros *Taler mod Catilina* I og II; af Ovids *Metamorphoser* efter Blochs Udvalg: *Verdensaldrene* V. 1—60. Deucalion, Europa, Ino og

Athamas, Pyramus og Thisbe — i alt ca. 500 Vers. Linderstrøm Lungs Sproglære. — 1. Gymnasiekl. (n.) (Overl. Gredsted). Cornelius Nepos efter Listov: Themistocles, Aristides, Pausanias, Epaminondas, Pelopidas og Agesilaus. Cæsar d. b. G. Lib. IV. Ovid: Metamorph. (Blochs Udvalg I). Deucalion og Phaeton V. 33—360. Linderstrøm Lungs Latinsk Sproglære. — 2. Gymnasiekl. (k.) (Overl. Wilhjelm). Cic. in Cat. I, II, III. Af Østergaard. Latinsk Lærebog, Stykkerne 5, 11, 12, 15, 16, 19—27, 29—42. Af Carmina selecta: Catul, 1, 3, 5, 6, 8, 9; Tibul, 1—3; Ovid, 1 og 3; Martial, 1—5, 7, 8, 12, 14—20. Repeteret Madvigs Grammatik. Versioner efter Jul. Oversigt over latinsk Litteraturhistorie. — 2. Gymnasiekl. (n.) Samme. Østergaard: Latinsk Lærebog S. 1—79 (undt. Stykkerne 6 og 7); Cicero pro S. Rose, Kap. 1—10. Madvigs Grammatik. — 3. Gymnasiekl. (k.) (Rektor). Af Østergaards Latinske Lærebog, St. 13, 30, 32—34, 42—44; af Horats Oder I, 1, 6—7, 9, 20, 22, 30, 38; II, 3, 4, 6—8, 10, 14, 16, 20; af Brevene I, 1, 2, 5—7, 10, 20. Udtog af Rafns Litteraturhistorie; Herløv-Müller: Romersk Statsforfatning og Forvaltning. 1 Version hveranden Uge. 1 Time ugentlig er benyttet til kursorisk Læsning. Til Eksamen opgives Cæsar, de bello Gallico IV; Ciceros Tale for Roscius Kap. 1—14; af Østergaards Bog St. 2, 14, 16, 20, 23, 24, 26—28, 30, 32—34, 36, 40, 42—44; af Carmina selecta Tibul I—III; de læste Oder af Horats og af hans Breve I, 1, 2, 7, 10, 20. — 3. Gymnasiekl. (n.) (Overl. Kaas). Cicero in Catilinam III og IV (25 Normals.), Gertz: Latinske Forfattere, S. 23, 28, 33—44 (21 Normals.). Madvigs Grammatik benyttet. Repeteret Cicero in Cat. I (13 Normals.) og Østergaard, St. 20, 26, 27, 32, 36, 39 (11 Normals.). — Til Eksamen opgives: Østergaard: 20, 26, 27, 32, 36, 39; Cicero in Cat. I, III, IV og Gertz: S. 23—28 og 33—44.

Græsk.

1. Gymnasiekl. (k.) (Overl. Wilhjelm). Hudes Elementarbog I og af II S. 1 til c. 35. Berg og Hudes Formlære; en Del af Sechers Mythologi. — 2. Gymnasiekl. (k.) (Adj. Herløv-Müller). Hudes Lærebog II, S. 44—56, 58—66. Herodot V, 1—41, 49—51, 97—107, 124—126, VI, 1—17, 26—31; Homers Iliade I, II, 1—340; Odysseen: I, II, V—VII. — 3. Gymnasiekl. (k.) (Samme). Platon: Apologien og Kriton; Demosthenes' olynthiske Taler. Fortalt Disciplene om det græske Theater og Drama, om den græske Rhetorik og

om Platons og Sokrates' indbyrdes Stilling og Stilling i græsk Aandsliv. Læst for Klassen: Sofokles: Antigone og Aristofanes: Skyer samt udvalgte Stykker af »græsk Kultur«. Til Eksamen opgives: Hude II, S. 32—44, 46—50. Herodot V, 1—41. Apologien og Kriton; Homers Iliade, I, V. 1—450; Odysseen: I, II, VI, VII.

Religion.

1. Mlmskkl. (Overl. Teisen). B. Hahns Bibelhistorie til S. 61. Balslevs Forklaring, 1. Hovedstykke. Nogle Salmer. — 2. Mlmskkl. B og A (Samme). Sammes Bibelhistorie fra S. 61—120. Balslevs Forklaring, 2. Hovedstykke. Nogle Salmer. — 3. Mlmskkl. B og A (Samme). Samme Bibelhistorie læst ud. Balslevs Forklaring 3.—5. Hovedstykke. Nogle Salmer. Læst for Disciplene om Gordon. — 4. Mlmskkl. B og A (Samme). Gennemgaaet »Apostlenes Gerninger« og læst Partier af Far-rars »Fra Mørke til Lys«. — 1. Gymnasiekl. (Cand. theol. Blessing). Foredrag (med korte Eksaminationer) over Kirkens Historie til Reformationen. — 2. Gymnasiekl. (Samme). Foredrag (med korte Eksaminationer) over Kirkens Historie fra Reformationen til Beg. af det 19. Aarhundrede. — 3. Gymnasiekl. (Pastor L. Koch). Foredrag og Samtaler om Religionens Væsen og Værdi samt om Kristendommens Stilling blandt Religionerne.

Historie.

(Overl. Gredsted undt. i 3. Mlmskkl. A, 2. og 1. Mlmskkl.).

1. Mlmskkl. (Timelærer Madsen). L. Schmidts Lærebog, 1. Del S. 1—107. — 2. Mlmskkl. (Overl. Teisen). L. Schmidts Lærebog 1. Del læst ud fra S. 108. — 3. Mlmskkl. B. Ludvig Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen II S. 1—142. — 3. Mlmskkl. A (Overl. Wilhjelm). Ludvig Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen II S. 1—142. — 4. Mlmskkl. Ludvig Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen II S. 142 ud. — Realklassen: H. L. Møller: Danmarks Historie fra 1848 til Nutiden. — 1. Gymnasiekl. Ræder: Oldtidens Historie. Ottosen: Nordens Historie S. 1—270. — 2. Gymnasiekl. Ottosen: Nordens Historie S. 161 ud. P. Munch: Lærebog i Samfundskundskab S. 1—52 og 124—156. — 3. Gymnasiekl. Den nyere Tids Historie efter Blochs Lærebog for Realskolen med mange Tilføjelser. Den nyeste Tid efter Fr. Nielsen med Tilføjelser. Munch: Samfundslære S. 124—156. Repeteret det Pensum, som skal opgives til Eksamen.

Geografi.

(Adj. Leidersdorff.)

1. Mlmskkl. Rusland, de britiske Øer, Frankrig, Alperne og Schweiz efter C. C. Christensen. — 2. Mlmskkl. Tyskland, Holland, Belgien, Østrig-Ungarn, Rumænien, pyrenæisk Halvø og Italien efter C. C. Christensen. — 3. Mlmskkl. Italien, Balkanhalvø, Asien og Afrika efter C. C. Christensen. — 4. Mlmskkl. Amerika, Australien, Danmark, Norge og Sverrig efter S. A. Christensen. — Realklassen. Alm. Geografi, Tyskland, England og Holland med Kolonier.

Naturhistorie.

(Overl. Rasmussen.)

1. Mlmskkl. Zoologi: Pattedyrene efter Zoologi for Mellem-skolen af Bøving-Petersen og Alb. Stockmarr (I Del S. 1—52). Botanik: Botanik for Mellem-skolen af V. Balslev og Kr. Simonsen, 1. Hæfte. — 2. Mlmskkl. Samme Bøger som 1. Klasse. Zoologi: Fugle, Krybdyr, Padder og Fisk (I Del S. 69—137). Botanik: 2. Hæfte; Plantebestemmelser. — 3. Mlmskkl. Samme Bøger som 1. Klasse. Zoologi: Leddyr, Orme og Bløddyr (II Del S. 1—51). Botanik: 3. Hæfte; Plantebestemmelser. — 4. Mlmskkl. Samme Bøger som 1. Klasse. Zoologi: Mennesket (II Del S. 59—87). Krybdyr, Padder og det almindelige om Fisk (I Del S. 97—122). Botanik: 4. Hæfte; Plantebestemmelser. — Realklassen. Zoologi: Gnavere, Sæler, Hvaler; Rovfugle; Skjoldkrybdyr; Torskefisk; Tovingede Insekter; Orme, Muslinger med Benyttelse af Lütkens Lærebog i Zoologi Nr. 2. Botanik: Kurveblomster, Skærmplanter, Rakte-træer, Græsser, Naaletræer, Alger. Laver og Svampe til Dels med Benyttelse af Vilh. Rasmussens Lærebog i Botanik for Mellem-skolen.

Geografi, Naturhistorie og Naturlære.

1. Gymnasiekl. (k.) (Overl. Rasmussen). Astronomi, Mineralogi og dynamisk Geologi efter P. Heegaard, M. Vahl og A. Krogh: Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier I Del. — 1. Gymnasiekl. (n.) (Adj. Leidersdorff). Astronomi, Mineralogi og dynamisk Geologi efter P. Heegaard, M. Vahl og A. Krogh: Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier I Del. — 2. Gymnasiekl. (k.) (Overl. Rasmussen). Hist. Geologi, Typer af Erhvervskulturens Hovedformer, Oversigt over de evropæiske

Landes Næringsveje, Astronomi samt Celle- og Vævlære efter P. Heegaard, M. Vahl og A. Kroghs Lærebøger. — 2. Gymnasiekl. (n.) (Adj. Leidersdorff). Historisk Geologi, Klima og Plantebælter, Typer af Erhvervskulturens Hovedformer, Organisk Kemi samt Celle- og Vævlære efter P. Heegaard, M. Vahl og A. Kroghs Lærebøger. — 3. Gymnasiekl. (k.) (Samme). Organisk Kemi, Celle- og Vævlære samt Fysiologi efter A. Kroghs Lærebog. Repeteret det til Eksamen opgivne Pensum. Naturlære efter P. Heegaard, M. Vahls Lærebog. — 3. Gymnasiekl. (n.) (Samme). Organisk Kemi, Celle- og Vævlære samt Fysiologi efter A. Kroghs Lærebog. Repeteret det til Eksamen opgivne Pensum. Naturlære efter P. Heegaard og M. Vahls Lærebog.

Geografi og Naturhistorie.

1. Gymnasiekl. (m.) (Adj. Leidersdorff). Mineralogi, Dynamisk Geologi, Oceanografi efter Vahls Geografi. Kruses Celle- og Vævlære. — 2. Gymnasiekl. (m.) (Overl. Rasmussen). Historisk Geologi, Typer af Erhvervslivets Hovedformer, Oversigt over de europæiske Landes Næringsveje efter M. Vahl: Geografi for Gymnasiets matematiske Linie. Celle- og Vævlære efter Chr. Kruses kortfattede Celle- og Vævlære. Organisk Kemi efter A. Krogh: Menneskets Fysiologi. — 3. Gymnasiekl. (m.) (Adj. Leidersdorff). Organisk Kemi og Fysiologi efter A. Kroghs Lærebog. Repeteret det til Eksamen opgivne Pensum: Mineralogi og dynamisk Geologi efter Madsen og Bøving-Petersens Lærebog; Oceanografi til Dels efter M. Vahl; historisk Geologi, Klima og Plantebælter, Etnografi efter M. Vahls Geografi; Tyskland og England efter C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande.

Matematik og Regning.

1. Mlmskkl. (Overl. Cronfelt). Cronfelt og Nielsen: Regnebog for Mellemsk. II, S. 1—62. Cronfelt: Opgaver i Hovedregning for Mellemsk. 1. Hæfte. — 2. Mlmskkl. B (Samme). Cronfelt og Nielsen: Regnebog for Mellemsk. II, S. 63—101. Cronfelt: Opgaver i Hovedregning for Mlmskkl. 2. Hæfte. Christensen og Schmidt: Aritmetik og Algebra for Mellemsk. Addition, Subtraktion, Multiplikation og Division, Ligninger af 1. Grad med en og to ubekendte. Mange Opgaver paa Skolen og hjemme (efter Cronfelt: Opgaver i Aritmetik for Mellemsk. og andre Bøger). — 2. Mlmskkl. A (Timelærer Madsen). Regning: Cronfelt og Nielsen: Regnebog for Mel-

lemsk. II, S. 63—101. Aritmetik: Efter Diktat er gennemgaaet de fire Regningsarter og Ligninger af 1. Grad med en og to ubekendte. Eleverne er indøvet i at fremstille simple Funktioner grafisk. Skriftlige Opgaver saavel paa Skolen som hjemme. — 3. Mlmskkl. (Overl. Cronfelt). Christensen og Schmidt: Aritmetik og Algebra for Mellemsk. Ligninger med flere ubekendte, Decimalbrøker og Proportioner. Mange Opgaver paa Skolen og hjemme efter Cronfelts Opgaver i Aritmetik for Mellemsk. S. A. Christensen: Geometri for Mellemsk., § 50—64. Cronfelt og Nielsen: Regnebog for Mellemsk. III, 1. Afd. S. Cronfelt: Opgaver i Hovedregning for Mellemsk., 3. Hæfte. — 4. Mlmskkl. (Adj. Nielsen). Christensen og Schmidt: Lærebog i Aritmetik og Algebra for Mellemsk., § 44—53 (med Forbigaaelse af §§ 49 og 52 og Slutningen af § 46), 55—57, 64—78, 80—83, 86. S. A. Christensen: Lærebog i Geometri, § 50—71, § 75 med enkelte Tilføjelser, Opg. 67, 68, 69, 102, 103, 104, 105, 163, 164, 165. Cronfelt og Nielsen: Regnebog for Mellemsk. III, S. 65—102. Cronfelt: Hovedregningsopgaver IV. — Realklassen (Overl. Cronfelt). Christensen og Schmidt: Lærebog i Aritmetik og Algebra for Realklassen og de spr. Gymnasier. Cronfelt og Nielsen: Regnebog for Realklassen med Benyttelse af Cronfelts Regnetavler for Realklassen. — Realklassen (Geometri). (Timel. Madsen). Foldbergs Geometri, §§ 1—4, 6—11, 13, 15—29, 31—41, 45—47, 50—61. — 1. Gymnasi ekl. (k. og n.) (Adj. Nielsen). Christensen og Schmidt: Aritmetik og Algebra, § 1—22. Jul. Petersens Geometri, § 1—27. — 1. Gymnasi ekl. (m.) (Timel. Madsen). Niels Nielsen: Aritmetik, S. 1—40, 45—75, 88—99, 102—106. Samme: Trigonometri, S. 1—43. Oluf Kragh: Geometri, S. 3—95. — 2. Gymnasi ekl. (k. og n.) (Adj. Nielsen). Christensen og Schmidt: Aritmetik og Algebra § 23—41. Jul. Petersens Geometri § 28—ud. — 2. Gymnasi ekl. (m.) Timel. Madsen). Niels Nielsen: Aritmetik. S. 75—88, 102—112, 118, 120—121, 126—139. Samme: Trigonometri, S. 31—42, 49—69. Oluf Kragh: Analytisk Geometri, S. 1—64. Niels Nielsen: Stereometri, S. 1—20, 25—44, 47—53, 63—77, 79—80. — 3. Gymnasi ekl. (k. og n.) (Adj. Nielsen). Christensen og Schmidt: Aritmetik og Algebra for de spr. Gymnasier (med enkelte Tilføjelser). Jul. Petersens Geometri for Gymnasiet (med mange Tilføjelser, særlig for 7. Kapitels Vedkommende). — Til Eksamen opgives efter Undervisningsinspektørens Bestemmelse: Potens, Rod, Logaritmer, Rækker, lignedannede Figurer, trigonometriske Trekantsbestemmelser, Afsnittet om Cirkelns Omkreds og Areal. —

3. Gymnasiekl. (m.) (Timelærer Madsen). Oluf Kragh: Analytisk Geometri, Ellipse og Hyperbel. Niels Nielsen: Infinitesimalregning. Til Eksamen opgives: Niels Nielsen: Aritmetik og Algebra. Samme: Infinitesimalregning. Af Niels Nielsens Trigonometri: Bestemmelse af en Trekants Stykker, naar tre af dem er givne. Det Pensum, som opgives til Eksamen, er repeteret i Aarets Løb.

Fysik og Astronomi.

1. Mlmskkl. (Overl. Cronfelt). Rasmussen og Simonson: Fysik for Mellemsk. I. S. 5—56 (Mekanik I og Varme). — 2. Mlmskkl. B (Timel. Madsen). Ellinger: Fysik for Mellemsk.: Mekanik II, Magnetisme, Elektricitet, Lyden. — 2. Mlmskkl. A (Overl. Cronfelt). Ellinger: Fysik for Mellemsk., Mekanik II. Magnetisme, Elektricitet, Lyden. — 3. Mlmskkl. B (Adj. Nielsen). 3. Mlmskkl. A (Overl. Cronfelt). Rasmussen og Simonson: Uorganisk Kemi for Mellemsk. Sammes organiske Kemi for Mellemsk. — 4. Mlmskkl. (Overl. Schmidt). Ellingers Fysik for Mellemsk., Mekanik III, Lyden og Lyset. Jul. Petersens Kemi for Mellemsk., S. 58—73, Organiske Forbindelser. — Realklassen (Samme). Ellingers Fysik for Realklassen, S. 1—77, 112—126. — 1. Gymnasiekl. (m.) (Samme). Ellinger: Mekanisk Fysik og Lærebog i Varme. Hans Rasmussen: Kemi for Gymnasiet, 1. Hæfte; Schmidt: Astronomi, S. 1—58. — 2. Gymnasiekl. (m.) (Samme). Ellinger: Magnetisme og Elektricitet samt Lærebog om Lyset. Hans Rasmussen: Kemi, 1. og 2. Hæfte. Praktiske Øvelser efter Christensen og Sundorph. — 3. Gymnasiekl. (m.) (Samme). Ellinger: Lærebog om Lyset; Jul. Petersens Kemi for Gymnasiet. Til Eksamen opgives: 1, Ellingers Lærebog om Lyset; 2, sammes Magnetisme og Elektricitet; 3, af Kemien, Brint, Ilt, Klor, Svovl, Kvælstof, Fosfor, Kulstoffet og dets Ilt, Kalium, Natrium, Calcium, Kobber og Sølv; 4, følgende 15 Øvelser efter Christensen og Sundorph: Nr. 1, 2, 9, 11, 20, 21, 23, 27, 31, 37, 38, 47, 48, 49 samt Gauss' Hovedstillinger.

Skrivning.

1. Mlmskkl. (Overl. Cronfelt). H. St. Jørgensen: Praktisk Haandskriftsbog, H. 5—7. — 2. Mlmskkl. B (Adj. Nielsen). A (Overl. Cronfelt). H. St. Jørgensen: Praktisk Haandskriftsbog, H. 8—10. — 3. Mlmskkl. (Overl. Cronfelt). H. St. Jørgensen: Praktisk Haandskriftsbog, H. 10—12 og

L. Stremmes Skrivebøger med gotiske Forskrifter, Hæfte 3. — 4. Mlmskkl. (Overl. Rasmussen). Haandskriftsøvelser med Benyttelse af H. St. Jørgensens og L. Stremmes Skrivebøger.

Tegning.

1. Mlmskkl. (KommuneL. Larsen). Øvelser i Forholdsmaal paa Afstand. Tegning efter fritstaaende Model. — 2. Mlmskkl. (Skatteinspektør Carlsen). Fortsat Tegning efter fritstaaende Model. — 3. Mlmskkl. (Samme). Fortsat Tegning efter fritst. Modeller, navnlig Naturgenstande. — 4. Mlmskkl. (Samme). Fortsat Tegning efter fritst. Modeller, samt Øvelser i Malning med Vandfarver.

Sang.

(Adj. Leidersdorff.)

1. Mlmskkl. C-Dur Skala, Nodelæsning og Tonetræfning efter H. Toftes »Lille Nodelæsningsbog«. 1-st. og enkelte 2-st. Sange. De forlangte Fædrelandssange udenad. — 2. Mlmskkl. G-Dur — E-Moll. Ges Dur — Es Moll, D-Dur — H-Moll, Des Dur — B-Moll, F-Dur — D-Moll. Nodelæsning og Tonetræfning efter Tofte. De forlangte Fædrelandssange udenad. 2-st. Sang efter Sannes Sangbog. — 3. Mlmskkl. De manglende Dur- og Mollskalaer, Nodelæsning og Tonetræfning efter Tofte. 2-st. og 3-st. Sang efter Mikkelsens Sangbog. De forlangte Fædrelandssange udenad. — 1. Gymnasiekl. og Realkl. Tonetræfning ved Øvelser paa Tavlen. Benyttet Sannes Sangbog til 1-st. og 2-st. Sang. — 2. og 3. Gymnasiekl. Forskellige 4-st. Sange efter Sannes Sangbog for 4-st. Mandskor. En Del Fædrelandssange efter Sanne. Ved den ugentlige Sammensangstime er sunget Sange for blandet Kor efter A. Müllers Hæfter.

Sløjd.

(Adj. Herløv-Müller.)

1. Mlmskkl. Længde-, Tvær- og Skraasavning, Spigring og Boring med tilhørende Modeller. — 2. Mlmskkl. Høvling, Fugning med Søm, af Modeller den amerikanske Knagerække og Knivkassen. — 3. Mlmskkl. Aabent og dækket Indskud med en Hylde med 2 indskudte Knegte som Model. Tallerkenbakken. — 4. Mlmskkl. Sinkning, anvendt til en lille Hylde og til en 4-kantet Æske med Laag.

Gymnastik og Skydning.

(Gymnastiklærerne Nielsen og Seebach.)

Undervisningen er ledet i Overensstemmelse med den autoriserede »Haandbog i Gymnastik«.

Hver Klasse — 1. Gymnasieklasse og Realklassen har været fordelt paa 2 Hold — har haft 4 ugentlige Timer, med Undtagelse af 3., 2. og 1. Mellemskoleklasse, der kun har haft 3 Timer. Desuden har de ikke syngende Disciple af 3. og 2. Gymnasieklasse haft 1 og af 1. Gymnasieklasse og Realklasse 2 ugentlige Timer Gymnastik i Sangtimerne.

I Foraars- og Efteraarsmaanederne er de til Gymnastik ansatte Timer, naar Vejret tillod det, anvendt til Fodbold, Langbold og Kricket.

Hver Discipel har saavidt muligt faaet et varmt Bad om Ugen. Badningen har dog været frivillig for Disciplene i de 2 øverste Klasser.

Som Forberedelse til Skarpskydningen har der med Disciplene i 6. Klasse og 2. Gymnasieklasse været øvet Stueskydning; med 1. Gymnasieklasse og Realisterne svensk Sigtning og Stueskydning.

Antal deltagende Disciple.	Afstand i Meter.	Antal Slytter.	Antal Skud.	Antal Træffere.	Antal Points.	Gennemsnits- Points.	Træfferprocent.
68	200	31	906	873	4345	5,00	96,3
	150	36	755	724	4066	5,37	95,9
	100	37	221	219	1389	6,29	99,1
	...	...	1882	1816	9800	5,56	97,1

1 Discipel har været fritaget for at deltage paa Grund af svage Øjne.

Præmieskydningen med 6. Klasse afholdtes den 1. Maj. Hver Discipel afgav 5 Skud — 2 Skud liggende med Anlæg, 3 Skud liggende uden Anlæg, paa 200 Meter.

Præmierne tilfaldt:

1. Ludvigsen.....	37	Points
2. L. Krarup.....	34	—
3. A. Seebach.....	29	—
4. V. Rasmussen.....	28	—

Højeste Antal Points i 5 Skud er 40.

---

5. Skolebeneficier og Legater.

Skolens almindelige Beneficier og Legater har i indeværende Skoleaar med Ministeriets Approbation*) været fordelte saaledes:

1. Hel Friplads og højeste Stipendium (100 Kr. at oplægge): Som ekstraordinær Gratist P. J. B. Rasmussen.

2. Hel Friplads og Boghjælp: A. V. Nielsen (26 Kr.), A. M. Schmidt (50 Kr.), Sv. Pedersen (18 Kr.), R. L. W. Andersen (26 Kr.).

3. Hel Friplads: R. Oest Larsen, A. B. Prip, P. C. St. Jørgensen, Chr. Munch Petersen, N. P. Hansen, M. Christoffersen, T. Hjort, N. J. O. Andersen, F. P. Allerup, J. O. Pedersen, G. V. Aaderup, Chr.

---

*) Det meddeles her til Forældres og Værgers Underretning, at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i Forbindelse staaende Stipendier maa indgives ved det ny Skoleaars Begyndelse, senest inden 31te August til Rektor, hos hvem ogsaa faas Blanket til Ansøgningen. Uagtet et Beneficium kun tildeles for et Aar ad Gangen, behøver den, der allerede har nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller dem, der er værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. Ingen Discipel kan ansøge om Beneficium før efter et Aars Skolegang. Naar en Elev, der har haft Beneficium i Mellemskolen, rykker op i Gymnasiet, vil der kun kunne tildeles vedkommende Beneficium i Henhold til en ny Ansøgning, og kun for saa vidt han efter Rektors og Lærerraadets Skøn maa anses for egnet til fortsat Studium. Trangsattesten, der skal være attesteret af to troværdige Mænd, skal saa nøje som muligt angive og specificere den paagældendes Aarsindtægt og dennes Kilder.

Strøm, K. R. Henriksen, N. J. N. Kjærsgaard, E. J. St. Jørgensen, J. C. A. Talleruphus, V. J. Sørensen Allesø, H. E. Hansen, A. K. Gaarde, E. T. Hjordt, A. C. Bolwig, K. E. P. Zeberg, M. L. R. Jørgensen, S. Knudsen, P. A. Andersen, N. P. Bruun, O. Svanholt, Aa. K. Haastrup, N. P. Sørensen, og som ekstraordinære Gratister: O. Rahr, O. F. B. Rasmussen, F. E. Wilhjelm, K. O. B. Cronfelt og K. O. Nielsen.

4. Halv Friplads og Understøttelse af Overskudsfs.: M. L. Grubbe (44 Kr.), S. H. Mose (44 Kr.) og K. V. Bremer (40 Kr.).

5. Halv Friplads: H. C. T. Herting, H. L. Rasmussen, K. F. Schmidt-Phiseldeck, H. G. C. K. H. Harnfeldt, S. K. J. Kinch, H. P. D. Nielsen, A. P. Rasmussen, G. Jensen, E. Hindse-Nielsen, H. Lauritzen, S. H. Henriksen, V. A. Henritzy, H. H. Toft, O. C. Jørgensen, T. F. Enrum, H. Jensen, N. C. D. Petersen, A. J. Andersen, H. D. Lindebod, Aa. H. Nielsen, C. D. N. Nøkkentved, K. A. Christensen, C. Nedermark, A. C. A. Mohr, R. G. Aagaard, P. Otzen og V. N. Eskelund.

6. Understøttelse af Stipendiefonden: K. Rasmussen (40 Kr.), J. B. Wiberg (40 Kr.), F. Mazanti (40 Kr.), A. H. N. Eskelund (108 Kr.), H. L. Nielsen (40 Kr.), J. B. G. Krogh (144 Kr.), H. Nielsen (40 Kr.), J. N. H. Jensen (40 Kr.), C. Eriksen (54 Kr.), S. J. Sørensen (40 Kr.), M. V. Sørensen (40 Kr.), P. M. Petersen (40 Kr.), Aa. Wagner (108 Kr.), E. R. Hansen (144 Kr.), O. C. Larsen (144 Kr.), O. V. E. Ernst (40 Kr.), K. B. Enrum (108 Kr.), H. D. Mikkelsen (40 Kr.).

7. Understøttelse af Overskudsfonden (40 Kr. hver): O. C. B. Claussen, V. Hansen, A. F. Poulsen, H. V. Mortensen, J. W. Rasmussen, C. Johnsen, O. C. M. Holmgaard, V. R. L. Rasmussen, C. R. Homann, F. Hansen, E. Kristiansen og C. O. M. Kristensen.

8. Friplads paa Finansloven har været tildelt: V. E. Johansen og Aa. M. Jørgensen.

De Skolen tillagte Portioner af det Moltkeske Legat for Sønner af Embedsmænd, hver paa 76 Kr., oppebæres af E. St. Jørgensen og J. C. Gandil.

Det Hostrupske Legat for 2 Disciple af 5te Klasse og Mesterlektionen tildeltes P. Prip og A. Prip.

Det Baggerske Præmielegat tildeltes ved Censuren N. P. Bruun og R. L. W. Andersen af 2den Gymnasiekl. samt N. J. N. Kjærsgaard af 4de og J. B. Wiberg af 3die Mlmskl.

Rektor Petersens Jubellegat tillagdes af Skoleraadet Aa. Wøldike.

Det større Baggerske Legat for Dimissi tillagdes J. Pedersen og J. H. Wilms. Af Frøken Ernst's Legat blev 2 større Portioner, hver paa 215,47 Kr. tillagt Dimittenderne S. M. Hauge og P. Prip, og 5 mindre, hver paa 172,37 Kr., S. Hindse-Nielsen, N. Jensen, A. Ernst, A. N. Jørgensen og N. M. N. Eskelund.

6. Biblioteket og andre Samlinger.

Nedenstaaende Fortegnelse indeholder Bibliotekets Tilvækst fra Maj 1909 til Maj 1910. De med * betegnede Bøger er Gaver fra Ministeriet, Forlæggere og andre, fornemmelig nogle af Skolens Lærere.

I. Litteraturhistorie.

2. * *Statsbiblioteket i Aarhus*, Katalog over Læsesalens Udlaans bibl. 2, med 2 Bilag.
3. * *Accessionskatalog* 1908.
* *Holberglitteratur* i det deichmanske Bibliok. Kria. 1906.
* *Deichm. Bibliotek*. Hist. Litteratur. Kria. 1904.
6. **Gad**, Dansk Bogfortegn. 1909.
Vedel, V., Holger Drachmann. Kbh. 1909.
Vodskov, H. S., Spredte Studier. Kbh. 1884.
6. b. **Bing, J.**, Henrik Ibsen. Kbh. 1909.
8. * **Simonsen, K.**, Goethes Naturfølelse. Kbh. 1909.

II. Encyklopæd. og blandede Skrifter.

13. **Salmonsens** Konversationsl., 441—48.
15. a. * *Vidensk. Selsk. Skr.*, 7. R., Naturv. o. math. Afdel. VI, 4, VIII, 1—3.
* —, Oversigt over Forhandl. 1908. Kbh. 1908—09.
15. b. *Danske Studier*, 1909.
Gads danske Magasin, 1909.
* *Morgenposten*, 1845—47. 5 Bind.
Nord. tidskrift, 1909.
Smaastykker, 22, 3—4.
* *Statstidende*, 1909—10.
Studier fra Sprog- og Oldtidsforsk., Nr. 78—80.
Sønderj. Aarbøger, 1909.
* *Tilskueren*, 1909.

III. Sprog og Nationallitteratur.

21. **Akadem. Afhandl. til Prof. S. Bugge.* Kria. 1889.
 **Förhandl. vid 6. nordiska filologmötet i Upsala.* Ups. 1903.
 ***Techmer, F.**, Zur Veranschaulichung der Lautbildung.
 Leipz. 1885.
Die neueren Sprachen, XVII.
Møller, H., Indoeurop.-semitisk sammenlign. Glossarium. Prg.
 i Anl. af Univ.s Aarsfest, 1909.
35. **Plutarch**, Udv. Biografier. 1.
39. ***Chrysostomus, Ole**, Kirkens Klagemaal. Overs. af M. Christensen. Askov Lærl. 1909.
42. *Nord. Tidsskr. f. Filologi*. XVIII.
45. ***Ravn, O. E.**, Om Nominernes Bygning i Babylonisk-Assyrisk. Kbh. 1909.
46. **Bjowulf**. Overs. af A. Hansen m. fl. Kbh. 1910.
47. ***Vendell, H.**, Bidrag till kännedomen om alliterationer och rim i skandinaviskt lagspråk. Helsf. 1897.
48. ***Thóroddsen, J.**, Maður og Kona. Skáldsaga. Kbh. 1876.
49. *Dansk Ordbog f. F.*, 24—27.
Feilberg, Ordbog o. jyske almuesmål, 34—35.
Kalkar, Ordbog til d. ældre d. Sprog, 47—48.
50. *Gl. danske Dyrerim*. Udg. af Bryndum-Nielsen, 1—2.
Mikkelsen, K., Dansk Ordføjningslære, 1—2.
51. **Olrik, A.**, Danske Folkeviser i Udvalg, 1—2. Kbh. 1908—09.
 ***Sørensen, A.**, Fortællende Digte fra Oplysningens Tidsalder. Kbh. 1909.
52. **Baggesen, J.**, Labyrinten. Ved L. Bobé. Kbh. 1909.
Brandes, G., Samlede Skr., 13—16. B.
Grundtvig, Udv. Skrifter, 76—89.
Harpestræng, Gl. danske Urtebøger. Ved M. Kristensen, 2.
Holberg, L., Komedier, XIII. Udg. af H. Martensen.
Kierkegaard, S., Papirer. Udg. af P. A. Heiberg og V. Kuhr. I. Kbh. 1909.
Lucidarius. Ved J. Knudsen. Kbh. 1909.
Schorn, W., Hvad Grandmama oplevede. Kbh. 1909.
52. b. **Björnson, B.**, Naar den ny Vin blomstrer —. Kria. o. Kbh. 1909.
Ibsen, H., Efterl. Skrifter, 1—18.
55. **Noreen**, Vort språk, 13—14.
Ordbok öfver svenska språket, 39—40.
 ***Wide, J.**, Verbalbøjningen i 1526 års översättning af nya testamentet. Prg. Landskr. Reallrv. 1909.
56. **Svenske Læsestykker til Skolebrug*. Ved A. Drejer o. fl. Kbh. 1909.
Topelius, Z., Fältskärarens berättelser. Med illustrat. af Carl Larsson, 1—5. Stockh. 1908.
57. a. **Grimm**, Deutsches Wörterbuch., IV., 3, 10; XIII, 8.
58. **Willmanns, W.**, Deutsche Grammatik, III, 1—2.
 Strassb. 1906 o. 09.
59. ***Reincke, H.**, Tyske Stiløvelser, I. Kbh. 1910.
62. ***Sachs, Hans**, Näktergalen från Wittenberg. Öfvers. af A. Åkerblom. Jönköping, 1909.

67. **Benson, R. H.**, Verdens Herre. Overs. af J. Jørgensen. Kbh. 1909.
Dickens, Ch., Pikkvik-Klubben, 1—2. Ov. af Andresen. Kbh. 1881—93.
 —, David Copperfields Levned. 1—4. Ov. af Andresen. Kbh. 1886—88.
Dickinson, G. L., Et moderne Symposium. Kbh. 1909.
76. ***Kraus, A.**, Pruni vylet ceskyck rolaiku do Dánska. Praze 1902.
 ***Nessnejw**, Polsk-dansk Tolk med Ordbog. Kbh. 1904.

IV. Teologi.

78. *Bibelbog* for Skole og Hjem. Ved J. Pedersen og E. Lehmann. Kbh. 1909.
Bibelhaandbog. Det ny Test. Udg. af H. P. Hansen. Kbh. 1909.
79. *Det gl. Testamente*. Ved F. Buhl. 16—30.
80. ***Krarup, O. C.**, Auswahl pseudo-davidischer Psalmen. Kbh. 1909.
83. ***Fenger, Sv.**, Religionskongressen i Oxford 1908. Askov Lærl. 1909.
Jacobsen, O. Th., Folkene og Sandheden. Grundtræk af det relig. Aandslivs Udviklingshistorie. Kbh. 1909.
 ***Wibling, C.**, Religiösa föreställningar och bruk under äldre tider. Prg. Helsingb. 1909.
84. ***Börjeson, J.**, Livet i en judisk koloni enligt de senaste elefantinefynden. Prg. Karlstad, 1909.
Galley, Udbyttet af de assyrisk-babylon. Udgravninger for det gl. Test. Ved A. S. Paulsen. Kbh. 1909.
 ***Hagensen, A.**, Den jødiske Periode 1864—1900. Kbh.
88. **Jørgensen, J.**, Lourdes. Kbh. 1910.
Konstantin-Hansen, Th., Valdeserne i Italien. Kbh. 1909.
89. ***Jørgensen, E.**, Helgendyrkelse i Danmark. Kbh. 1909.
101. **Robinson, J. A.**, Nogle Tanker om Inspiration. Kbh. 1909.
Martensen-Larsen, H., Tvivl og Tro. Kbh. 1909.

V. Filosofi.

102. **Gomperz, Th.**, Griechische Denker. 3. B. Leipz. 1909.
Høffding, H., Danske Filosofer. Kbh. 1909.
 —, Dansk filosof. Litteratur. Kbh. 1910.
Klein, V. og **P. A. Rosenberg**, Mindeskrift over R. Nielsen. Kbh. 1909.
103. ***Aal, A.**, Vort sjælelige og vort etiske Liv. Kria. 1900.
Jacobsen, O. Th., Sandhedens Erkendelse. Et Bidrag til Belysn. af Religionens Logik. Kbh. 1908.

VII. Pædagogik.

105. ***Bruun, G.**, Forældrebesøg i Klasserne. — Hvordan Børn morer sig. Prg. Kold. 1909.
 **Skolehygiejnens Fremme*, Aarsskrift for. 4. Aarg. Kbh. 1909.
 ***Thornberg, A. L.**, Hjem og Skole. Prg. Nærum 1909.
Vor Ungdom, 1909.
 ***Ørkild, O.**, Skolebørn og Fodture. Prg. Kold. 1909.

106. *De højere Almenskolers Lærerforening. Møde 1909.
109. **Bruun, G.*, Fransk og Latin. Prg. Kold. 1909.
 **Dansklærerforen.* i Kbh. 1885—1910. Af A. Sørensen. Kbh. 1910.
 **Fledelius, C.*, Fortegn. over tysk Læsestof etc. Horsens 1909.
 **Öberg, A. B.*, Engelska som begynnande språk och dermed sammanhäng. frågor. Prg. Göteb. 1909.
113. **Hansen, A.*, Lersløjd. Prg. Kold. 1909.
 **Sanne, V.*, Kvartetter for Mandstemmer. 2. Udg. ved H. Tofte. 1. B. Kbh. 1898. 10 Ekspl.
Sløjdforen., Meddelelser. IV, 4, V, 1—2.
 **Thau, J.*, Tegning. Prg. Kold. 1909.
 **Worms, A.*, Lærebog i letfattelig Stenografi. 7. Udg. Kbh. 1907.
115. *Meddelelser om de højere Almensk. i Danmark for 1907—08. Kbh. 1909.
 **Regnskabsberetn.* for Statens højere Almensk. etc. for 1908—09. Kbh. 1909.
116. *Askov Lærlinge, 1909. Kbh. 1909.
 **Kbh.s Univ.*, Festskrift i Anl. af K. F. 1909.
 *— — i Anl. af Aarsfest 1909.
 **Forelæsn. o. Øvelser* ved Kbh. Univ. 1909, 1—2.
 **Fortegn.* over Afgangseks. 1909.
 **Prg. fra danske Skoler* 1909.
 **Efterslægten.* — Tale paa Stiftelsesdagen af B. C. Schiøler. Prg. 1909.
 **Herlufsholm.* — Ved Mindefesten for Adj. Mossin. Prg. 1909.
 **Ordруп.* — Kaper, E. og A. Oppermann, Skolesagen i Gentofte Kommune. Kbh. 1909.
 **Ribe.* — Personalhist. Oplysn. om de med IV Klasses Hovedeks., Realeks. samt den alm. Forberedelseseks. udg. Elever. Ved C. Amorsen og N. E. Øllgaard. Prg. 1909.
 **Schneekloth's Sk.* — O. V. Glahn. — Fritz Andersen. Prg. 1909.
 **Sorø.* — Om Dekor. i Skolens Hovedbygning. II. Ved H. Holten Bechtolsheim. Prg. 1909.
 *Sorø Akademi, Meddel. ang., 1889—98, 1899—1908. Kbh. 1909.
 **Hagemann's Kollegium* 1908—09. Kbh. 1909.
 **Polyt. Lærestalt* 1908—09. Kbh. 1909.
 **Prg. f. den polyt. Lærestalt.* Kbh. 1910.
- 119.c. **Prg. fra svenske Skoler*, 1909.
120. **Prg. des Goethe-Gymnasiums in Frankf. am Main.* Frankf. 1910.

VIII. Lovkyndighed.

122. *Lovtidende, 1909.
 **Ministerialtid.* 1909.
123. **Torp, C.*, Bidrag til Læren om Berigtigelsesforbrydelserne. Prg. Kbh. Univ. 1909.

IX. Politik og Statsøkonomi.

127. *George, H.*, Fremskridt og Fattigdom. Ov. af J. E. Lange. Kbh. 1908.

X. Historie og Geografi.

131. *Almanak*, Univ.s lille. 1910.
132. **Dreyer, W.**, Den hvide Races Sejersgang, 1—18.
Folkenes Historie, 157—176.
Verdenshistorie i Skildr. og Livsbilleder. 2. B. Kbh. 1909.
144. *Deutsche Rundschau f. Geogr. u. Stat.*, 1909.
Geograf. Tidsskrift 20. B., 2—5.
146. **Friis, A.**, Danmarksekspedit. til Grønlands Nordkyst. 1. H.
Hedin, Sv., Transhimmalaya. Stockh. 1909.
147. *Danske Magazin*, 5. R. 6. B., 4; 6. R. 1. B., 1.
**Danske Vider og Vedtægter*. II, 1.
**Kancelliets Brevbøger* vedrør. D.s indre Forh. 1588—92. Ved
L. Laursen. Kbh. 1908.
*Kronens Skøder 1648—88. 2. B. Ved F. J. West. Kbh. 1908.
148. **Begrup, H.**, Det danske Folks Historie i det 19. Aarh. 1—11.
***Rützebeck, H.**, Danmarkshist. f. Folkeskolen. Kbh. 1910.
Saksens Danesaga 1157—85. Overs. af J. Olrik. Kbh. 1909.
Aarbøger f. nord. Oldkynd. o. Hist. 23. B., 4; 24. B., 1.
150. **Olrik, H.**, Absalon. II. Kbh. 1909.
151. **Holm, E.**, Danmarks Norges Hist. 1766—1808. VI, 2.
162. b. **Biel, Ch. D.**, Breve og Selvbiografi. (Interiører fra Frederik V.s Hof). Kbh. 1909.
167. *Gejstlig Stat*. Kbh. 1909.
Juridisk Stat. Kbh. 1906.
Jørgensen, E. og **J. Skovgaard**, Danske Dronninger. 1—4.
Løgestand, den danske. 1901—07. Kbh. 1907.
Memoirer og Breve, XI—XII.
Personalhist. Tidsskr., 5. R. 2. B. 2—3; 3 B., 1.
168. **Bobé, L.**, Frederikke Brun, f. Münster og hendes Kreds.
Kbh. 1909.
Bokkenheuser, Fr., Det var i Aaret . . ! Kbh. 1909.
Dahlerup, H. B., Mit Livs Begivenheder (1815—48). Kbh. 1909.
Henrichsen, E., V. Hørup. Kbh. 1910.
***Holberg, L.**, Første Levnedsbrev. Fuldst. Tekstudgave ved
V. Olsvig. Kria. og Kbh. 1902.
Lauritsen, L., Hans Christian Ørsted. Kbh. 1909.
Lund, H., Erindringer fra Hjemmet. Kbh. 1909.
Rønning, F., N. F. S. Grundtvig. II, 2. Kbh. 1909.
169. **Statist. Aarvog*, 13. Aarg.
*— Tabelværk. 5. R. Litr. C., 3. D. 22—23.
*— Meddelelser. 4. R. 27. B., 1; 28. B., 2—6; 29. B. 1—5; 30. B.,
1—5; 31. B., 1—7.
Statskalenderen for 1910.
170. **Bobé, L.**, Broholm. Od. 1909.
**Fyns Telefonvæsen* 1884—1909. Od. 1910.
Hedebogen, Korte popul. Bidrag om Heden. Kbh. 1909.
**Odense Byraads Forhandl.* 40. Aarg.
Odense Vejviser 1910.
*Fra Ribe Amt. Kbh. 1909.
Saml. til jydsk Hist. og Topografi, 3. R. 6. B., 2—3.
*Svendborg Amt. Hist. Aarvog for 1908.

- Thiset, A., Brahe-Trolleborg. Od. 1909.
 *Thisted Amt. Hist. Aarb. f. 1908.
171. *Eskesen, M., Hans Krügers Saga. 4. Udg. Kbh. 1902.
 Lauridsen, P., Da Sønderjylland vaagnede. I. Kbh. 1909.
 Mackeprang, M., Nordslesvig 1864—1909. Kbh. 1910.
 Nordslesvig. En Forhandl. i Die christl. Welt. Overs. af V. Ammundsen. Kbh. 1909.
 *Ostenfeld, J. S. M., Studier over Stemninger og Tilstande i Holsten 1815—30. Kbh. 1909.
 Rossen, R. P., Sønderjyllands Hist. i Omrids. Aarh. o. Kbh. 1909.
 Skau, P., Minder fra mit Liv og min Tid. Aarh. 1909.
 —, Blade af L. Skous Livshistorie. Aarh. 1908.
176. *Norges Historie*, 15—32.
178. *Adrian, S., Underhandl. i Prag 1648—49. Prg. Malmö realsk. 1909.
185. Vidukinds Sakserkronike, 1.
199. *Cléry, Louis XVI pendant la captivité. Lond. 1798.
200. *Brunschwieg, L., Cambronne, sa vie. Nantes 1894.
 *Isola' d'Elba, Kort over.
 *Frémeaux, P., Napoléon prisonnier. Paris.
 *Grandmaison, G. de, Correspondance de Comte de la Forest. IV. Paris 1810.
 *D'Hérison, Le cabinet noir. Paris 1887.
 *Las Cases, Mémorial de Sainte-Hélène. 1—2. London 1823.
 —, — Paris 1847.
 —, Le prisonnier de Sainte-Hélène. Bruxelles 1818.
 —, Journale de la frégate La Belle-poule. Paris 1841.
 *Lockes, Pion des, Mes campagnes 1792—1815. Paris 1889.
 *Lowe, Hudson, Historie de la captivité de Napoléon à Sainte-Hélène. I—IV. Paris (u. A.).
 *Masson, Fr., Autour de Sainte-Hélène. 1. Paris 1909.
 *Ney, Le maréchal. Paris 1815.
 *O'Méara, B. E., Relation des événements arrivés a Sainte-Hélène. Paris 1819.
 *Pallet, M., Napoléon a l'île d'Elbe. Paris 1888.
 *Schmidt, K., Napoleon paa Elba. Kbh. 1909.
 *Turquan, J., Les soeurs de Napoléon. Paris (u. A.).
 *Warden, W., Letters from St. Helena. Brussels 1817.
- 200.b. *Guillemin, A., Le patriotisme des volontaires royaux. Paris 1822.
 *Williams, Evénements en France depuis 1815. Paris 1819.
204. *Klein, V., Italiens Historie fra 1534—1908. Kbh. 1908.
211. Larsen, K., Japansk Aand. Kbh. 1909.
219. *Danmarks Folkeminder*, Nr. 3—5.
 Mathiesen, H., Bøddel og Galgefugl. Kbh. 1910.
 Nystrøm, E., Offentl. Forlystelser i Fr. VI's Tid. Kbh. 1910.
Verdenskulturen, 94—120.
221. Koch, C., Fuglen Føniks. Kbh. 1909.
 Nyrop, Kr., Grevinden med de 365 Børn. Kbh. 1909.
 —, Tannhäuser i Venusbjerget. Kbh. 1909.
222. Luckenback, H., Kunst und Geschichte. I. 7. Aufl. Münch. u. Berlin 1908. 6 Ekspl.
227. **Fra Arkiv og Museum*, 3. B., 4—6.
Hist. Tidsskrift, 8. R. 2. B., 1—4.
228. Engelsted, S., Gammelt og nyt. Kbh. 1910.

XI. Matematik.

229. **Nielsen, N.**, Matematiken i Danmark 1801—1908. Kbh. 1910.
230. ***Festskrift** til H. G. Zeuthen fra Venner og Elever. Kbh. 1909.
Heegaard, P., Lærebog i Matematik. Kbh. 1905.
Journal de mathém. élément. Paris 1909.
Nyt Tidsskrift f. Matem. 20. Aarg.
- ***Lomholt, A.**, Matem. Opgaver. E. Kbh. 1910.
231. ***Josephson, Ö.**, Om begreppet derivata etc. Prg. Växjö 1909.
Nielsen, N., Lærebog i elementær Funktionsteori. Kbh. 1909.
 ***Strandén, G.**, Funktionsteor. undersökn. af Pfaffs Differentialekvation. Borås 1908.
232. **Hansen, P. C. V.**, Lærebog i Differential- og Integralregning. I. Kbh. 1909.
233. ***Cronfelt, S.** og **G. Nielsen**, Regnebog f. Realklassen. Od. 1909.
 *—, Regnetavler f. Gymnasiets sprogl. Linjer.
 *—, do. for Realklassen. Kbh. 1909.
 ***Foldberg og Johnsen**, Lærebog i Regning f. Mllmsk. Kbh. 1909.
 ***Meier, N. N.**, Regnebog f. Mellemsk. 2. Kbh. 1909.
 ***Svendson, A.**, Ny Regnebog f. Mellemsk. 3. 3. Opl. Kbh. 1909.
236. **Euklids Elementer.** Overs. af Th. Eibe. Kbh. 1897—1904.
 ***Petersen, J.**, Læreb. i Plangeometri f. Gymn. og Realkl. 2. Udg. Ved C. Hansen. Kbh. 1910.
238. ***Danielsen, O.**, Nogle Bemærkn. om en Gruppe algebraiske Flader etc. Kbh. 1909.

XII. Naturvidenskab.

242. ***Mentz, A.**, Naturfredning. Kbh. 1909.
- ***Smith, K.**, Gezeitenstroeme bei Vyl und Hornsrev. Kbh. 1910.
243. *Fysisk Tidsskrift*, 7. Aarg.
244. ***Rasmussen, H.**, og **K. Simonsen**, Opgaver i Naturlære. II. Kbh. 1909.
246. ***Meyer, K.**, Temperaturbegrebets Udvikling. Kbh. 1909.
248. ***Matthiesen, N.**, Om de koldblod. Dyr's Fermenter. Kbh. 1909.
Rasmussen, H., Kemien i Menneskets Tjeneste. 1—11.
251. **Sohlberg, H.**, De meteorol. observat. i Strengnäs 1786—1844. Prg. Strengn. 1909.
252. *Flora og Fauna*, 1909. 2—4.
253. ***Hartz, N.**, Bidrag til Danmarks tertiære og diluviale Flora. (Atlas). Kbh. 1909.
Rørdam, K., Geologi og Jordbundslære. II. Kbh. 1909.
Geolog. Undersøg., Danmarks, II, 17 og 19. Kbh. 1908.
254. ***Balslev, V.** og **K. Simonsen**, Botanik for Realklassen. Kbh. 1909.
 ***Laursen, M.**, Kultur- og Nytteplanter. Od. 1909.
Poulsen, V. A., Botanisk Mikrokemi. Kbh. 1891.
255. ***Adlerz, G.**, Orienteringsförmågan hos steklar. Prg. Sundsvall 1909.
 ***Balslev, V.** og **P. Andersen**, Zoologi f. Realklassen. Kbh. 1909.
Kløcker, A., Sommerfugle, 2, 1. Kbh. 1909.
 ***Nielsen, J. C.**, Iagttagelser over entoparasitiske Muscidelarver. Kbh. 1909.

- Petersen, E.**, Ørentviste, Kakerlakker o. Græshopper. Kbh. 1909.
 256. ***Antropologi**, Meddel. om Danm.s, 1, 3.
Bramsen, A., Angst etc. Kbh. 1910.
Schürer v. Waldheim, F., Die richtige Lebensweise. Wien u. Leipz. 1910.
Weis, Fr., Livet og dets Love, 6—10.

XIV. Landkort, Kobbere m. m.

265. **Høsts** naturhist. Tavler, I—VI.
 ***Roskilde** Domkirke. Ved H. Storck. Med Tekst af L. Kornerup. Kbh. 1908.
 ***Viborg** Domkirke. Joakim Skovgaards Billeder. Domkirkens Historie. Kbh. 1909.

Biblioteket er aabent for Publikum Tirsdag, Torsdag og Lørdag fra 2—3, Ferier undtagne.

Kataloger kan faas til Laans for kortere Tid ved Henvendelse til Bibliotekaren, Overlærer Teisen.

Discipelbiblioteket,

som, oprettet 1902, nu tæller henimod 450 Bind, har ligesom i de sidste Par Aar modtaget et Tilskud fra Ministeriet af 50 Kr. og atter i Aar modtaget flere gode Bøger fra Hr. Boghandler Dreyer. Bogsamlingen, som staar aaben for alle Skolens Disciple, benyttes hidtil overvejende kun af Mellemskolens Elever, medens de ældre Disciple hovedsagelig holder sig til Skolens Bibliotek. Fra Skoleaarets Begyndelse til 1. April ca. 500 Udlaan. Hver Laaner betaler 50 Øre om Halvaaret og har derfor Ret til at laane en Bog om Ugen.

Den naturhistoriske Samling

er i 1909—10 forøget med følgende Gaver:

Hvid Varietet af *Muldvarp* (Discipel V. Bertelsen i 1. M.).
Allike (Disc. Poul Rasmussen i 3. G.). *Dronninge-Biceller* (Disc. O. Holmgaard i 3. M.).

Der afholdtes Opvisning i Gymnastik den 2den og 3die Maj, i Sang den 7de Maj.

Meddelelse om Fordringerne i de enkelte Fag ved Optagelsesprøven i Melleskolens 1ste Klasse m. m. faas ved Henvendelse til Skolen, hvilket ogsaa gælder »Om Optagelse i Gymnasiet og Realklassen i Odense Katedralskole og om de Rettigheder, de forskellige Eksamener giver«.

---

7. Udtog af Skolens Regnskaber

for Finansaaret 1909—10.

	Indtægt:	Kr. Ø.
1. Beholdning efter Regnskabet 1908—09.....		10321 87
2. Jordebogsindtægter		14671 05
3. Renter		9733 69
4. Skolekontingenter		35743 75
5. Ubestemte og ekstraordinære Indtægter.....		30 80
6. Tilskud fra den almindelige Skolefond		37700 »
	Summa Indtægt.....	108201 16
Naar Udgiften fradrages med		100839 83
bliver Kassebeholdning den 31. Marts 1910		7361 33
	Udgift:	Kr. Ø.
1. Lønninger		69266 66
2. Inspektion og Tilsyn med Samlingerne.....		1160 »
3. Pedellens Løn		800 »
4. Timeundervisning		11603 50
5. Lønningstillæg		97 »
6. Pensioner og Understøttelser		6030 90
7. Biblioteket og Samlingerne		1749 99
8. Bygningerne		2004 »
9. Leje af Lokaler		300 »
10. Inventariet		1266 24
11. Brændsel og Belysning		2292 80
12. Kommuneskatter		690 20
13. Regnskabsføring		940 »
14. Ubestemte og ekstraordinære Udgifter.....		2339 75
15. Riffelskydning		248 80
16. Elevbogsamling		49 99
	Summa Udgift.....	100839 83

Skolens Eksamensskema vil senere blive meddelt.

Torsdag den 7. Juli, Kl. 10: Dimission og Translokation.

Fredag den 19. August, Kl. 1, begynder det nye Skoleaar.

Disciplenes Forældre og Foresatte samt andre Skolens Vel-
yndere indbydes til at bære dens Eksamener og Slutningshøjtid
med deres Nærværelse.

Odense Katedralskole i Maj 1910.

Giersing.
